

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, syyskuun 21 - Wed. Sept. 21, 1988

FINNISH AMERICAN WEEKLY

84 vuosikerta LXXXIV No. 37 45 cents

Reagan velanmaksuun YK:lle

WASHINGTON - Presidentti Reagan on lupautunut maksamaan \$188 miljoonaa Yhdistyneille Kansakunnille ja on määrännyt ulkoministeriön laatimaan suunnitelman, mikä avulla US pääsee eroon kaikista YK:n veloistaan.

Valkoisen Talon edustajan Marlin Fitzwaterin mukaan Reagan on vaatinut ulkominis-

teriötä laatimaan monivuotisen suunnitelman huolehtimaan US:n \$520 miljoonan suuruisen velkataakan takaisinmaksusta.

US:lla on myös \$111.18 miljoonan erillinen velkataakka YK:n rauhanturvajoukkorahastolle.

Fitzwater sanoi YK:n "paran-

taneen toimia siinä määrin", että Reagan näki asialliseksi maksaa velat.

Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri Javier Perez de Cuellar oli tietolähteiden mukaan mielissään siitä, että Yhdysvallat on päättänyt ryhtyä noudattamaan YK:n alaisia kansainvälisiä asetuksia.

Liittolaisia vaaditaan maksamaan enemmän puolustuksesta

WASHINGTON - Yhdysvaltain liittolaismaat eivät ole osallistuneet riittävästi puolustusmenoihin, syyttää elokuussa julkistettu kongressin raportti.

Yhdysvallat kantaa raportin mukaan suhteettoman suuren taakan lännen puolustusmenoista. Japanissa tai Yhdysvaltain eurooppalaisissa liittolaismaissa ei olla kyllin tietoisia niistä paineista, joita Yhdysvalloissa on puolustusmenojen vähentämiseksi ulkomailla.

Eurooppa ja Japani eivät vastaa turvallisuusmenoistaan taloudellisen kantokykynsä mukaisesti, raportissa sanotaan.

Raportin on laatinut edustajainhuoneen puolustusvaliokunnan komitea. Sen mukaan globaalisten talousmahtien puolustuskuluja ja kykyä ei pitäisi määritellä pelkästään alueellisista lähtökohdista.

"Niin kauan kuin Eurooppa käy 20 prosenttia kaupastaan muiden kuin teollisuusmaiden kanssa ja Japanin vastaava luku 44 prosenttia, liittolaisten ei pitäisi vedota siihen, että ne ovat vain alueellisia valtoja," raportissa sanotaan.

"Jos liittolaismaat ovat sitä mieltä, että niiden puolustustapanos on riittävä eikä niiden elämänmuoto ole uhattuna, komitea uskoo, että amerikkalaiset veronmaksajat eivät ehkä ole valmiita tulevaisuudessa maksamaan yhtä paljon näiden alueiden puolustamisesta," raportissa todettiin.

Naton jäsenmaista Luxemburg, Kanada, Tanska, Portugal, Norja, Länsi-Saksa, Hollanti, Belgia, Espanja ja Italia "näyttävät osallistuvan olen-

naisesti pienemmällä summalla kuin mitä niiden osuus olisi".

Raportti sanoo, että Yhdysvaltain ei tulisi odottaa liittolaisten välttämättä osallistuvan operatioihin oman alueensa ulkopuolella, mutta heillä olisi velvollisuus osallistua yhdessä Yhdysvaltain kanssa niillä alueilla, joilla niillä on taloudellisia, poliittisia ja sotilaallisia etuja valvottavinaan. Esimerkkinä raportti mainitsi Persianlahden alueen.

WHO uskoo valistukseen

AIDS -rokotetta ei lähivuosina

- AIDS-rokotetta ei näillä näkymin ole luvassa lähivuosina. Vielä pitkään ainoa välineemme on terveyskasvatus. Näin totesi WHO:n tuore pääjohtaja Hiroshi Nakajima Texasissa pidetyssä terveyskasvatuksen maailmankongressissa.

Vaikka toimiva rokote saataisiinkin vielä tällä vuosikaudalla, se ei Nakajiman mukaan tule antamaan 100-prosenttista suojaa HIV-virusta vastaan.

Maailman terveysjärjestön WHO:n raportin mukaan 140 maassa oli yhteensä 108,000 AIDS-tapausta elokuun alus-

jatkuu sivulla 4

Kultaa uimalla

SEOUL, Etelä-Korea - Janet Evans, 17-vuotias kalifornialainen koululainen, oli ensimmäinen Seoulin olympialaisissa kultaa voittanut amerikkalainen kilpailija. Evans voitti naisten 400 metrin sekauinnin ajalla 4 minuuttia 37.76 sekuntia.

Mitalisato 19.9.1988

(12 mitalikilpailun jälkeen)

	K	H	P	Yht.
N-liitto	2	1	3	6
Kiina	1	1	2	4
USA	1	1	2	4
Itä-Saksa	2	0	1	3
Ruotsi	0	2	1	3
Bulgaria	2	0	0	2
Romania	1	1	0	2
Etelä-Korea	0	2	0	2
Unkari	0	1	1	2

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, *Raivaaja* will keep you in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe now!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1988. Regular rates are \$20.00 a year, \$13.00 for six months, and \$9.00 for three months.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

- A special art
- A time capsule to be opened in Fitchburg
- Imatra Big-Band
- Travels in Southern France

Sisäsivuilla:

- Aito lännen kylä Suomessa sivu 2
- Connecticutin kulmilla sivu 5
- Floridan kuulumisia sivu 6
- Fitchburgin ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

US vähentää YK:n velkaansa

Yhdistyneiden Kansakuntien 43. yleisistunto pääsi alkuun tällä viikolla hyvien uutisten saattelemana presidentti Ronald Reaganin ilmoitettua viime viikolla, että Yhdysvallat ryhtyy supistamaan suurta velkattaakkaansa.

Valkoisen Talon viime viikkoisen ilmoituksen mukaan Yhdysvallat on lupautunut maksamaan YK:lle syksyn kuluessa 188 miljoonan dollarin edestä velkojaan. Lisäksi presidentti Reagan on pyytänyt ulkoministeriötä laatimaan maksusuunnitelman, minkä avulla US voi päästä eroon jäljelle jääneestä 520 miljoonan suuruudesta velka-
taakastaan.

Hallituksen päätös maksaa velkansa on asiallinen, joskin melkoisesti myöhässä. Maksuista kieltäydettiin, koska asiat eivät edenneet US:n haluamalla tavalla. US kieltäytyi noudattamasta järjestön kansainvälisiä lakeja ja pidätteli maksujaan siinä toivossa, että toimintaperiaatteet muuttuisivat mieleisemmiksi.

Reformit saattoivat hyvinkin olla paikallaan, ja joitain oli saatukin aikaan presidentti Carterin hallituskaudella. Sekkivihon sulkeminen ehkä edisti uudistusprosessia. Mutta mitenkähän kävisi, jos muutkin suurvallat käyttäisivät samaa mallia vaatimustensa täyttämiseksi?

Mikähän sai presidentti Reaganin muuttamaan mielensä?

Ehkäpä hän ei halua päättää virkakauttaan johtajana, jonka johdosta YK joutui konkurssin partaalle. Hänhän on ainakin viimeiset pari vuotta koettanut toimia rauhanlähettiläänä.

Presidentin olisi melko vaikeata ylistää YK:n toimia syysk. 26. p:n puheessaan, jos hän samalla kieltäytyisi maksamasta US:n osuutta koska sanoo olevansa tyytymätön sen toimintamuotoihin.

HAI CHAPARRAL!

Nyt Suomen suvesta ei puutu länkkärimaatakaan. Ähtärin Lännenkylässä tummat pukeutuvat stetsoniin.

Lännenkylässä Bonanzas-
sa on näennäisen rauhallista. Lierihattuisia miehiä vetelehtii kylänraitilla ja pitkähameisia naisia kirkkee saappaat kypisten saluunanovesta. Vaimoa kantrimusiikki soi ja hevosenkakka tuoksuu.

Kourallinen matkailijoita on hakeutunut katettujen jalkakäytävien varjoon. On hehkuva keskipäivä. Ilmassa on odotusta.

"Ei Allani ole tullut vielä?"

Portin ulkopuolella kovaääninen houkuttelee epävarmoja: "Tervetuloa ruudinha-

juiseen länteen, jossa ruuti on kuivaa ja rosvot hurjimmillaan!" Kuuluttajan nuotti on sama kuin Linnanmäellä.

Kohta kuuluu kavioiden kopinaa, hyvin kuluva, sillä lännenkylän raitti on pitänyt siisteystyistä asfaltoida. Kaupunkiin ratsastaa kolme karjapaimenta. Roistoja - sen näkee heti.

Vanha sheriffi, alajärveläinen Lasse Orajärvi, lähtee revolveri lonkalla ottamaan selvää tulijoista. Heti tulee sanomista. Tästä tulee vielä hankaluuksia.

Rosvot poikkeavat saluunaan. Sieltä tullaan pian ovet heiluen:

"Olipa hyvää viskiä tuolla saluunassa", kailottaa yksi.

"Ja hyvää jaffaa ja cocacola-seassa", jatkaa toinen.

Eikä kauan kestä kun pyssyt jo paukkuvat. Pankkiryöstö!

Hevoset laukkaavat, naiset kirkuvat ja iskut läiskähtelevät.

"Ai, mä kuolin".

"Kuoliaks se?"

"Nostetaan ylös ja lyyään vielä."

Ruumiita tulee

Vetreä sheriffi on ensin hätää kärsimässä, mutta lopulta roistoille käy kalpaten. Yhtä vedetään jo hirteenkin.

Pormestari, toimitusjohtaja Rainer Roth, määrää kaksintaistelun järjestämisestä.

Toisella puolella on yksi rosvoista ja toiselle puolelle pormestari valitsee pikkukaverin yleisön joukosta. Hänen tehtävänä on pelastaa Bonanza kaupunki.

"Mikäs sinun nimi on?"

"Aki."

"Mistä päin sinä olet?"

Selviää, että Nurmijärveltä.

"Tässä on Aki Nurmijärveltä! Tapoin eilen 25 miestä ja aikoo tänään tappaa vielä yhden!"

"Aki Nurmijärveltä!" vavahtaa roisto. Akin maine tunnetaan.

"Kohta olet kuule kylmien joukossa", ennustaa sheriffi kolkosti.

Aki saa asevyön ja painavan coltin.

Kaksintaistelijat ottavat kymmenen askelta eri suuntiin. Käännös, ja Nurmijärven Akin pyssy puhuu.

Sen jälkeen sheriffillä on helppo työ rosvojen hätyyttämässä: "Elä tuu enää tähän kaupunkiin! Mää nopiaan nyt!"

Kaupunki on pelastettu. Kello 11:n näytöksessä pelastaja on vuorostaan Pekka Outo-kummusta.

jatkuu seuraavalla sivulla

Naiset pärjäävät aseetta.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid at Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad it to appear. Raivaaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Nimipäivät

Syyskuun 30 p., Sorja
Lokakuun 1 p., Rauno
Lokakuun 2 p., Valio
Lokakuun 3 p., Raimo
Lokakuun 4 p., Salla, Saija
Lokakuun 5 p., Inkeri, Inka
Lokakuun 6 p., Roine

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1988: Yhteensä: \$4,004.48

Laila Lammin, herttaisen ja lahjakkaan ystävän muistolle
Hilkka Nourse, Marshfield, MA \$10.00

Selma Partanen, Mt. Holly, VT \$5.00

Victor A. Wallenius, Baltimore, MD \$5.00
Paul H. Hukka, Fitchburg, MA \$4.00

Kiitos lahjoittajille!

HAI...
jatkoa edelliseltä sivulta

Sukulaiset meksikaaneiksi

Näytöksen jälkeen voi sa-
luunassa syödä *Yksinäisen
ratsastajan nakit, Kebab Rio
Bravon tai Pikku-Joen lasten
annoksen*. Piano kilkkua mut-
ta yläkerrassa tuskin on bor-
dellia.

Pormestari Rainer Roth las-
kee lierihatun päästään ja is-
tuu pöytään.

"Välillä lyödähän ihan oike-
asti, kaivolla aukesi kerran
nenäkin. Toinen oli kyykyssä
kaivon takana, ettei yleisö
nähty, ja toinen juoksi hake-
mahan paperia".

Roth kertoo, että esitys oli
ensin vähän liian railakas.
Hän katsoi sen itse videolta ja
määräsi sen pehmennettäväk-
si.

"Sitä meni niinku ite soki-
aks."

"Näytökset olivat ensin ihan
ex tempore. Ei oltu aluksi
keskitytty ollenkaan niihin
vaan myymälöihin ja muuhun.
Sitten huomattiin, että piti e-
sittää jotain. Pojat innostuvat
sitten välillä improvisoimaan."

Käsikirjoitus on, mutta sitä
sovelletaan vapaasti. Vuoro-
sanoilla ei ole niin tarkkaa.
Pääasia että parinkymmenen
minuutin ajan on pauketa,
tappeluja ja hevosia. Neljä
viisi kertaa päivässä.

Lännenkylä on toiminut vas-
ta kesän alusta. Kävijöitä riit-
tää hyvin, sillä Bonanza sijait-
see aivan Ähtärin eläinpuis-
ton seisakkeen vieressä. Ohi-
kulkijoita on 300,000 vuodes-
sa, ja lapsiperhettä ei hevin
ohi viedä.

Alkukesästä oli oikein tun-
gosta, eivätkä ihmiset olleet
mahtua kadunvierille. Län-

nenkylän pyörittämiseen o-
sallistuu vaihteleva määrä
tuttuja ja sukulaisia. Seuraa-
vaan näytökseen osallistuu
verryttelypukuinen sukulais-
mies. Hänelle lyödään som-
brero päähän: siinä on Perdo
Don Kiero.

"Kesällä oli intiaanejakin, ja
velipoika ja serkku Keuruulta
olivat meksikolaisina. Ne oli
kuule vasta aidon näköisiä
kun olivat sopivan tummia."

Lännenkylän raitin päässä
on pormestarin talo. Sen ta-
kana kasvaa horsmaa ja män-
tyjä. Länsi loppuu siihen.
Tyhjää kenttää reunustaa
puolivalmis paaluvarustus.

"Siitä on tarkoitus tulla
Meksikon puoli, Mexico City",
Roth suunnittelee.

Roth kertoo, että Lännenky-
lään on sijoitettu viisi ja puoli
miljoonaa markkaa. Se on
vasta alkua. Investoinnit on
tarkoitettu vielä kolminkertai-
siksi. Hänellä on valtavasti
ideoita.

Roth aikoo rakentaa 30
neljän hengen huonetta per-
hemajoitukseksi. Kaupunki
saisi oikeita asukkaita.

"Huoneet rakennetaan eril-
leen kaupunkiin niin että vä-
lissä on aina liikkeitä ja muita
rakennuksia."

"Myymälöissä myydään län-
nenaiheista tavaraa: tekstiile-
jä, paitoja, hameita, hattu-
ja, koruja ja sellaista. Lisäksi tu-
lee vielä lännenaiheisten
kampeiden tukku- ja posti-
myynti. Rupeamme ilmeisesti
teettämään jossain halpa-
maassa omaa lännenmallis-
toa."

"Ensikesänä Lännenkylään
tulee oma rahakin, kultadol-
lari, jolla tehdään ostoksia. Ja
kaapelitelevisioon on tekeillä

15-20 minuutin pituinen mai-
nosfilmi. Nopeimmista vetä-
jistä tulee lista ja valokuvat
seinille."

Rothilla on tilaa kaksi heh-
taaria. Ensin rakennukset
näyttävät pelkiltä kulisseilta,
mutta lähempää katsottuna
näkee, että ne on tarkoitettu
pysyviksi. Rakennusluvut on
saatu vasta korkeimman hal-
linto-oikeuden kautta. Niistä
vaikeuksista hän ei tahdo sen
enempää puhua:

"Kovat vaan on ponnistelut
olleet".

"Kun saisi vielä pienen ra-
dan tuonne maastoon kirte-
lemään. Sitä voisi ryöstellä
sitten".

High Noon

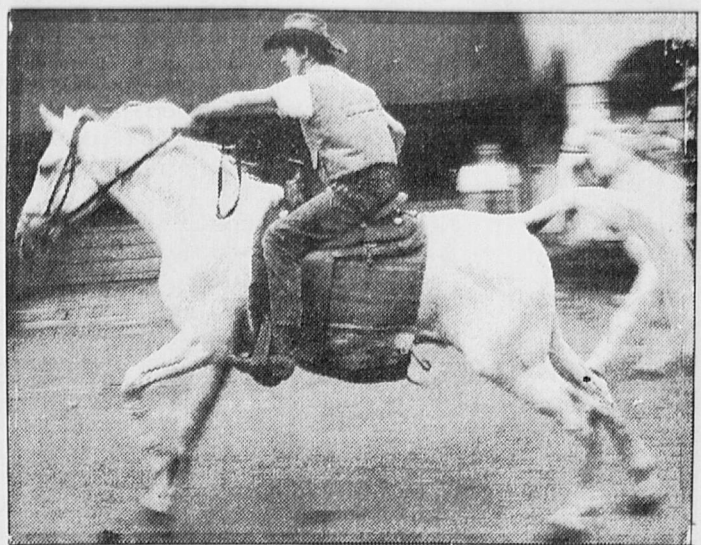
Kokopäiväiset lännenmie-
het tappavat aikaa esitysten
välillä harjoittelemalla temp-
puja. Rainerin poika Allan on
tummana sänkileukana län-
nenmies aivan yksityteen. He-
vosta hän hyppyytelee koke-
neen tuntuksella.

Vanha sheriffi taluttaa lapsia
ponin selässä, ja pormestari-
asuihin Rainer Roth sukkuloi
sheriffin toimiston, saluunan,
kaupan ja pankin väliä. Monta
asiaa on järjestettävä kaupun-
gissa ennen kuin seuraava
näytös alkaa. Kalusto on pi-
dettävä kunnossa:

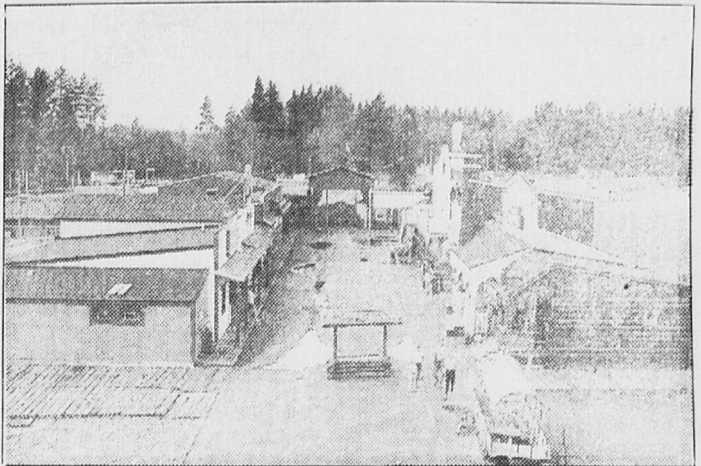
"Mihnäs tuo Mertsä laitto
vehkeet? Mikäs pyssy tuo
on?"

"Ota tämä, tämä paukahtaa
isommin."

Sadekuuro kastelee lännen-
kylän ja asfaltille jää lammi-
koita. Loppukesästä liikkuvia

Seppo Roth säntää pakoon.

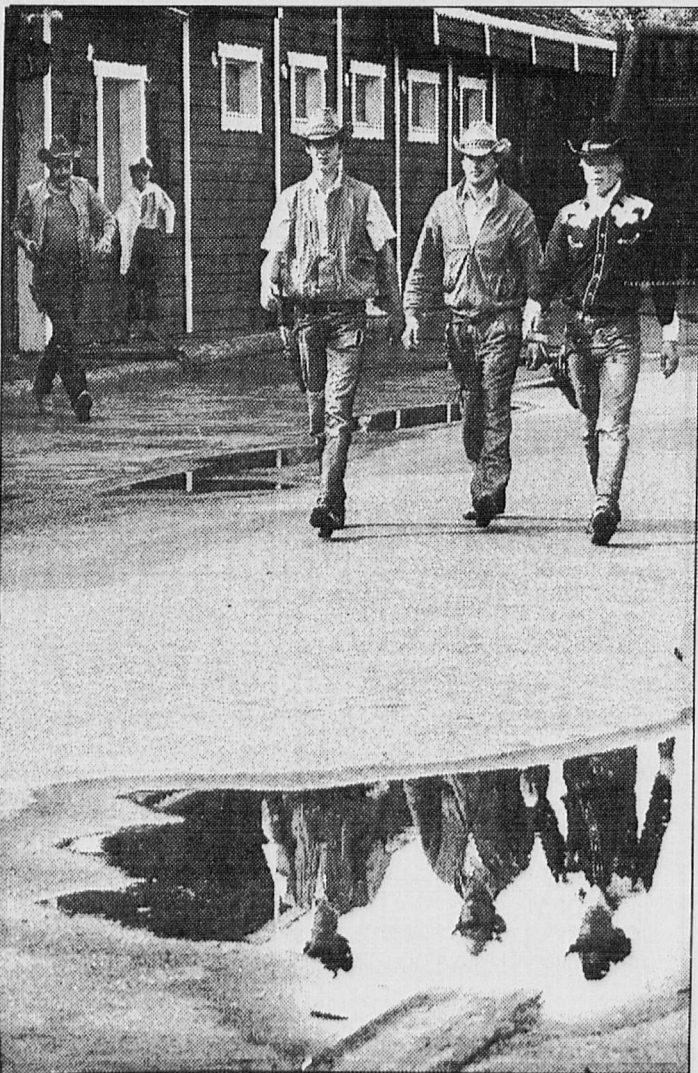
Asfaltti piti laskea siisteysystistä.

matkailijoita kerääntyä paikal-
le enää niukasti.

Yksi rosvoista, Seppo Roth
pyörittelee revolveria sormen-
sa ympäri. Kahdelta hänen on
jälleen kuoltava.

"Ei muut syyt mulle lohtua
tuo, ota minut takaisin," hän
värisyttelee.

Ilkka Malmberg
kuvat
Heikki Kotilainen
(HS)

Rosvot tuloo!

Tupakasta luopuminen vaikeaa

Tupakkateollisuus on vähän
joka taholla vaikeuksissa. Eri-
laisia oikeudenkäyntejä on
meneillään ja ensimmäisistä
on jo tuomiotkin annettu. Tu-
pakan tekijät ja tupakoijat jou-
tuvat koko ajan yhä ahtaam-
malle.

Time-lehden mukaan 75-85
prosenttia Yhdysvaltojen 51
miljoonasta tupakoijasta ha-
luaisi lopettaa, mutta ei on-
nistu. Kirjoituksessa käsitel-
lään niitä monia syitä, joiden
vuoksi tupakasta on vaikea ir-
tautua.

Kun on aloittanut, tapahtuu
periaatteessa aivan samaa
kuin jos huumeiden käyttäjä
siirtyisi kovempiin aineisiin
kuten heroiniin tai kokaiiniin.
Ensin kehittyy toleranssi, joka
on alku nopeasti syntyvälle
riippuvuudelle. Ja sitten ol-
laankin jo koukussa.

Se ettei nikotiinia ole tois-
taiseksi verrattu hengenvaa-
rallisiin huumeisiin johtuu sii-
tä, että tupakointi on vanha
sosiaalisesti vakiintunut tapa
ja siitä, ettei se aiheuta välit-
tömästi näkyviä terveysvaaro-
ja tai hengenmenoa kuten es-
imerkiksi crack. Vakavimmat
vaarat näkyvät vasta 20 vuo-

den kuluttua.

Nikotiini on elimistössä vas-
sin monikasvoinen vastustaja.
Kun tupakoija vetää savua
henkeen, nikotiini saavuttaa
aivot veren myötä jo 7-10 se-
kunnissa. Se vaikuttaa toi-
saalta adrenaliini ja toisaalta
kuten asetyylikoliini, joka on
tuttu aivojen välitysaine.

Nikotiini on jakomielinen -
se samanaikaisesti rentout-
taa ja kiihottaa elimistöä. se
saa sydämen sykkimään no-
peammin ja se kohottaa ve-
renpainetta. Rauhoittava vai-
kutus perustuu siihen, että
nikotiini vapauttaa elimistön
itsensä valmistamia beeta-en-
dorfiineja.

Veren mukana nikotiini vai-
kuttaa kaikkialla elimistössä.
se supistaa ihon pintasuonia
ja aiheuttaa kasvojen kalpe-
utta, raajojen uloimpien osien
verenkierron vähenemistä ja
siten kylmyyden tunnetta e-
tenkin sormissa ja jaloissa.

Tiedetään myös että niko-
tiini rentouttaa lihaksia ja vä-
hentää näläntunnetta erityi-
sesti hiilihydraatteja kohtaan.

Koska nikotiini ei varastoi-
du kehoon, tupakoija joutuu
huolehtimaan myrkkymäärän

tasosta polttamalla kaiken ai-
kaa ollessaan hereillä. Kes-
kivertopolttaja vetääkin päivit-
tään 200-400 henkosta. Kos-
ka hän tällä tavalla säätelee
mielialojaan ja koko olotilaan-
sa, tupakasta on niin vaikea
luopua.

Korkea-arvoiset viranomai-
set saivat äsken valmiiksi yli
600-sivuisen raportin tupakan
vaaroista. Siihen on koottu
mittava syyteaineisto nikoti-
nia ja tupakkateollisuutta vas-
taan.

Raportin mukaan nikotiinia
oli käsiteltävä samalla taval-
la kuin laittomia katukaupan
huumeita. Pakkauksiin olisi
lisättävä kovia varoituksia ja
savukeautomaatit olisi pois-
tettava. Tuotteisiin olisi lisät-
tävä myös maininta, jonka mu-
kaan tupakointi on riippuvuutta
aiheuttavaa ja että sitä ker-
rankin kokeileva ei ehkä pys-
tykään lopettamaan.

Lukuja esitysten perustee-
si: Vuonna 1986 USA:ssa
kuoli 108,000 henkilöä ja jos
verenkiertoelimistön sairau-
det otetaan mukaan, määrä
kasvaa vielä 200,000:lla.

Prof. Arnold J. Aho

Kunniamerkki professori Arnold J. Aholle

MISSISSIPPI STATE, MS - Arnold J. Aho, arkkitehtuurin professori, on saanut vastaanottaa Mississippi State yliopiston vuoden 1988 Teaching Excellence -palkinnon.

Burlington Northern Foundationin sponsoroima kunniamerkki jaetaan vuosittain Mississippi State yliopiston ansioituneelle opettajalle. Halintovirkailijoiden lisäksi valintaprosessiin osallistuvat opettajat sekä entiset että nykyiset oppilaat.

Professori Aho sai kiitosta teknologisen opetus suunnitelman kehittämisestä ja rakennusjärjestelmien opetuslaboratorion suunnittelusta sekä luonnollisia muotoja arkkitehtuuriin yhdistävästä kurssistaan.

Hänen tutkimustyönsä on keskittynyt skandinaaviin valmistalojärjestelmiin ja hän on tehnyt useita tutkimusmatkoja sekä Suomeen että Ruotsiin.

Professori Aho on myös kirjoittanut useita kirjoja mm. "Materials, Energies, and Environmental Design" ja "Swedish Manufactured Housing Technologies".

Hän on syntynyt ja kasvanut Fitchburg, Massachusettsissa, saaden "Gold F" päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista 1961. Sen jälkeen hän jatkoi opintojaan Rensselaer Polytechnic Instituutissa ja Pennsylvanian yliopistossa.

Hänen arkkitehtuurisia luonnoksiaan oli nähtävänä FinnFest'88:ssä olleessa amerikansuomalaisten arkkitehtien töitä esittelevässä näyttelyssä. Näyttely kiertää parhaillaan Yhdysvaltoja ja siirtyy ensi vuonna Suomeen.

Ashtabula, Ohio - Elojuhlat vietettiin Fairport Harborin Finlandia Haalilla, 615 Plum St. Yleisöä oli saapunut kautta Ohion.

Ohjelma oli aivan valtavan erikoista. Heikki Perttu toivotti yleisön tervetulleeksi. Sen jälkeen Heikki Pertun kuoro lauloi monia kauniita lauluja erikoisella tahdilla ja tyyliä, jota kannattaa kuunnella. Kuoron jäsenet ovat pukeutuneet suomalaisen tyyliin.

Sitten Mr. Grelad Kujala Genevesta esitti monia arvokkaita lauluja, useita myös suomeksi. Hänen musiikkiaan voi ihailla ja kuunnella vaikka kuinka kauan.

Vielä oli erikoinen yllätys, Mrs. Glenn (Marine) Keisel,

soprano solisti, lauloi hengellisiä lauluja. Hänellä oli nauhoitettu kasetti, jota oli aivan valtava kuulla. Hänellä on kaunis ääni. Se, joka ei kuullut jäi paljosta vaille. Hänen esityksensä on ensiluokkaista.

Linda ja John Ridell esiintyivät myöhemmällä, koska John oli myöhässä esteen takia. He ovat esiintyneet 15 vuotta yhdessä ja heidän esityksensä on arvokasta.

Finlandia Haalin hyväksi kaikki esiintyjät antoivat ilmaisen ohjelman. He kaikki toivovat, että suomalaisuus säilyisi, samoin haalikin, koska se on nykyisin ainoa suomalainen haali Ohiossa. Toivottavasti kaikki olisivat samaa mieltä.

Kahvitarjoilu oli Helmi Luoman taidolla laitettu. Kuuma kahvi sekä nisu ja kakut koristivat pöytää. Eeva Roivas auttoi.

Meitä jokaista tarvitaan, niin kuuntelijaa kuin esiintyjää ill-taman onnistumisen laitossa. Jokainen voi olla kiitollinen, että osallistui jollain lailla elojuhlien laittoon.

Myös Frank Nappi Ashtabulasta antoi minibussin ilmaiseksi, jolla yleisöä pääsi mukaan juhliin. Frank Nappi on 100 prosenttisesti kunnan suomalaisia. Hänellä oli kauppa II kadulla, jonka jokainen tuntee. Kiitos Frank.

Ps. illamat lopuivat Heikki Pertun ja Linda Ridellin hyvässä tahdissa.

Meillä täällä Ashtabula Harborissa kehittyy hyvässä tahdissa uusia mahtavia kauppia Lake Aven varressa. Valmiina on Fitting'n mahtava kauppa, missä on vaikka mitä. Kannattakaa suomalaisuutta. Entinen (Turner) on nyt Peoples Drug. Harbori on kohta kuin kauppa.

Syyskuun 25. p:nä kello 2:30 iltap. Camp Lutherissa on syysjuhla. Waremin uusi pastori Pesonen toimii juhlapuhujana ym. hyvää ohjelmaa. Hih vaan täältäkin Nurkalta!

H.N.

Ei saa huudella ihmisille, sano mykkä ystävälle.

Vie jotain mennessäs ja tuo jotain hyvää tullessas.

UUDET POSTIMERKIT

Päiväkerhotoiminta

Suomen Posti- ja telehallitus laskee 10.10. 1988 liikkeelle 1.80 markan maksu arvoisen erikoispostimerkin, joka kuvaa lasten päiväkerhotoimintaa. Samana päivänä vietetään myös postimerkin päivää ja kirjeen kirjoituspäivää.

Päiväkerho alkoi yli neljäkymmentä vuotta sitten Turussa ja hiukan myöhemmin Tampereella ja Helsingissä. Se käynnistyi kotien toivomuksesta saada lapsille paikka, missä leikkiä turvallisesti sen ajan, kun äidit hoitivat asioita kaupungilla tai kodeissa. Työmuoto levisi nopeasti myös muihin kaupunkeihin ja pian maaseudullekin.

Tänään päiväkerho on käytännöllisesti katsoen jokaisen lapsen ulottuvilla.

Koti ja perhepäivähoidossa olevat lapset tuodaan mielellään päiväkerhoon tavallisesti kahtena päivänä viikossa oppimaan ryhmässä olemista, saamaan virikkeitä ja koulutuksellisia leikin muodossa. Varsinaista päivähoitoa ei päivähoitolain tarkoittamaa leikkitoimintaa.

Suurin osa kodeista, joissa on alle kouluikäisiä lapsia, on jollakin tavalla tekemisissä seurakuntien päiväkerhotyön kanssa. Lasten lisäksi vanhemmat, perhepäivähoitajat, isovanhemmat ja sisarukset

Kuva-aihe: Postimerkin kuva-aihe esittää kerho-ohjaajan opastuksella päiväkerhossa askartelevia lapsia.

ovat mukana päiväkerhojen juhlissa, retkillä, vanhempien illoissa, talkoissa ja perhejumalanpalveluksissa.

Päiväkerhotyö on laajentunut ennätysvauhtia. Päiväkerhot kokoavat vuosittain toimintansa pariin n. 110,000 lasta eli puolet Suomen 4-6 vuotiaista lapsista.

Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakunnat pitävät päiväkerhoa aikamme suuren haasteena ja luottamuskas osoituksena kirkolle. Päiväkerhojen lapsista suurin osa kuuluu seurakuntaan, mutta kirkkoon kuulumattomat ovat yhtä tervetulleita päiväkerhoihin.

Vastuun päiväkerhotyön kehittämisestä Suomen luterilainen kirkko delegoi 20 vuotta sitten Suomen Pyhäkouluyhdistykselle. Jo sitä ennen oli pyhäkouluyhdistys palkannut työntekijän valmistamaan materiaalia ja kouluttamaan työntekijöitä, joita nykyisin on noin 3,000. Myös tutkimustyö ja yhteistyö Lastentarhanopettajien liiton sekä Mannerheimin lastensuojeluliiton kanssa oli alkanut sitä ennen.

Tänä vuonna 100 vuotta täyttävän Pyhäkouluyhdistyksen työstä puolet suuntautuu päiväkerhojen kehittämiseen. Päiväkerhojen rinnalla kehitetään edelleen pyhäkoulutyö-

tä ja perhetyötä, sekä uutena työmuotona lasten musiikkikasvatusta.

Seurakuntien ylläpitämien päiväkerhojen lisäksi monet kaupungit, kunnat ja eri yhteisöt tarjoavat lapsille harrastekerhotoimintaa, kuten askartelua, musisointia, satujumppaa ym. virikkeitä antavaa toimintaa.

AIDS... jatkoa etusivulta

sa. Todellinen luku on WHO:n arvion mukaan vähintään kaksinkertainen.

Maailman terveysjärjestö arvioi Afrikassa jo nyt olevan 1,000,000 HIV-tartunnan saanutta. Eräässä osin Afrikkaa 10 prosenttia syntyvistä lapsista on jo HIV-tartunnan kantajia.

Yhdysvaltain terveysvirasto arvioi, että yksistään USA:ssa tulee vuonna 1991 olemaan 270,000 AIDS-tapausta. San Franciscossa kuolee jo nyt päivittäin 3-5 henkilöä AIDSin uhreina. Tohtori Nakajiman mukaan informaatio ja terveyskasvatus ovat purreet erityisesti teollistuneissa maissa.

Eräät riskiryhmät kuten homoseksuaalit ovat jo muuttaneet seksuaalista käyttäytymistään turvallisemmaksi.

- Yhtä hyvin ei ole onnistuttu narkomaanien kanssa, sanoo Nakajima

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittääkää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822

SOAPSTONE

Lähetäkää minulle korvauksetta TuliKivi-lehti 1988.

NIMI
OSOITE
PUHELIN

TULIKIVI

The New Alberene Stone Company Inc.
P.O. Box 300, Schuylar, Virginia 22969 USA
tel. 804-631-2228, 804-631-2672

Sampohaalilla Canterburyssa vietettiin historian ensimmäiset lastenjuhlat

Kaikkien isoäitien päivä, 13. syyskuuta, sunnuntai oli jo selvästi syyspäivä, vaikka aurinko tekikin parhaansa yrittäessään haalistaa vanhan Sampo-haalin seinäautoja entisestään. Ja kuumahan siinä tietysti tuli, vaikka vain päältä olisi katsonut, kun yli 50-päisen lapsijoukko temmelsi runsaat kaksi tuntia lastenjuhlassa, jonka **Finnish-American Heritage Society** oli järjestänyt päivän kunniaksi.

Pellet Mia Keinänen ja Hannu Mäkipuro olivat ovella vastaanottamassa näitä perheen nuorimpia. On se kumma, miten tuo hassu pelleilme aina vaan jaksaa lapsia kiehtoa, ihan rakastumiseen asti, vaikka aina joukossa joku itkunkin hämmennyksestä ilmoille pirauttaa.

Barbara Kasper, tarinoitsija, ilmestyi paikalle viehättävässä vanhan Amerikan maalaisnaisen asussa koreineen pävineen, ja nappasi lasten mielenkiinnon välittömästi alkaessaan juhlia vanhalla suomala-

laisella kansansadulla karhu-polosta, joka ketun kavaluuden takia häntänsä ikiajoiksi menetti.

Barbaran elävä tarinointi siinä vei vanhemmankin impeisen sadun maailmaan ihmetelemään, miten kukaan kävisi sille talonpojalle, joka lehensä vuohena myi ja rahansa menetti.

Oli tuota etevää kerrontaa vielä kuunnellut paljon pitempäänkin, mutta jo kävi alakeran keittiöstä kutsu tulla pistämään suu makeaksi pipareilla, donitsilla ym. herkuilla.

Ja samassa jo alkoivatkin yläkerrassa monet lapsille tutut pelit ja leikit, kuten onginta, poron hännän kiinnittäminen ja kasvomaalaus. Askartelupöytä oli eräs mielenkiintoisimmista. Sen antimista saattoi pienempikin lapsi luoda oman taideteoksensa. Ja ulkona kilpailunhaluiset osallistuivat hernepussin heittokilpailuun, köydenvetoon tai säkkipussijuoksuun mielensä mukaan.

Säkipussijuoksu kiinnosti monia Sampo haalin lastenjuhlille osallistuneita.

Halukkailla oli vielä mahdollisuus kaikille Suomen lapsille tuttujen piirileikkien lau-

lamiseen ja tanssimiseen Timo Ovaskan kitaran tahdissa. Oli ilo huomata, että vielä löytyi lapsia, jotka taisivat suomen kielen.

John Soucek ja Melissa Wertz taasen laulattivat ja leikkivät lapset englannin kielisillä mukavilla lasten lauluilla Mark Mäkipuron säestyksellä.

Ohjelma päättyi yllätysnäytökseen, jossa Magic Jack alias Jack Snider taidolla esitti jännittäviä taikatemppuja. Sitä tässä vieläkin ihmettelee, miten punaisesta voi tulla vih-

reä ja tyhjästä ilmestystä niin paljon.

Finnish-American Heritage Societyn puolesta haluamme vielä kiittää kaikkia juhlaan osallistujia ja ennen kaikkea juhlan onnistumisesta vastanneita henkilöitä eli erityiskiitokset Jenny Illman, Susan Clautier, Anneli Lisee, Emily Mallinen, Linda Zurovski, Nancy Burnham ja Päivi Ovaska.

Toivottavasti jälleen ensi vuonna tapaamme samaan aikaan samoissa merkeissä.

A - M - J

Amnesty raportoi Egyptistä ja Hong Kongista

Amnesty International on kiinnittänyt tuoreissa raporteissaan huomiota jatkuvaan ja laajamittaiseen poliittisten vankien kiduttamiseen ja pahoinpitelyyn Egyptin vankiloissa ja pidätysleireissä.

Amnesty on haastatellut vangittuina olleita ja heitä hoitaneita lääkäreitä ja saanut runsaasti aineistoa väitteidensä tueksi.

Egyptin hallitus on itsekin tarttunut asiaan. Kymmeniä vankilalaitoksen virkailijoita on asetettu syytteeseen väärinkäytöksistä. Amnesty aikoo jatkaa asian käsittelyä Egyptin viranomaisien kanssa ja toivoo näiden suostuvan yhteistyöhön.

Amnesty on tutkinut myös

Hong Kongin uutta perustuslain kohtaa, joka kattaa ihmisoikeuksia koskevat kysymykset. Amnesty mukaan laki on selvästi puutteellinen tässä kohdoin.

Suurimmat virheet koskevat ihmisten perusoikeuksia. Laki ei myöskään anna tarvittavaa suojaa kidutusta ja mie-

livaltaista pidättämistä vastaan.

YK:n puitteissa on solmittu kansainvälisiä sopimuksia ihmisoikeuksista ja perusvapauksista ja Amnesty haluaa vedota Hong Kongin viranomaisiin, että nämä soveltaisivat laeissaan kansainvälisesti hyväksyttyjä normeja.

Suomen veroaste keskitasoa

Suomalaisten veroaste on OECD-järjestön keskitasoa.

Asia selvisi järjestön omasta tutkimuksesta, jossa tutkittiin vuoden 1986 veroja.

Korkein veroasten on Ruotsissa ja muissakin Pohjoismaissa veroaste oli selvästi Suomea korkeampi.

Suomen veroaste oli 38,4 prosenttia, kun Ruotsin luku oli 53,5 prosenttia.

Alhaisin veroaste järjestöissä oli Turkissa, 22,7 prosenttia.

Suomen Pääkonsulivirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulivirasto on yleisölle avoinna passi-ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

SUOMALAINEN PAIKANVÄLITYSTOIMISTO

HILDA KOTILA ja
VIRGINIA KOTILA MUHLBERG

Hyviä paikkoja saatavana
Soittakaa (212) 288-6562
tai kirjoittakaa osoitteella:

FINNISH EMPLOYMENT
AGENCY INC.

206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Finnish American Heritage Society

presents a

Finnish-American Friendship Banquet

Saturday, October 1

Tamarack Lodge, Voluntown, Ct

Cocktails 6 - 7 pm

Dinner 7 pm

Program ★ Dancing

For information and reservations call
(203)376-0224

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC. FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

Floridan kuulumisia

David Hinsasta

David Hinsasta konsuli

Lake Worthin - Lantan suomalaisalue on saanut jälleen oman kunniakonsulin, joten paikalliset Suomen kansalaiset saavat nyt konsulinapua kotipaikkakunnallaan.

David Hinsasta, Lake Worthin entinen pormestari on nimetty uudeksi kunniakonsuliksi.

Hänen toimistonsa sijaitsee Aimo Travel -matkatoimiston yhteydessä Lake Avenuen varrella Lake Worthin keskustassa.

Osoite on 706 Lake Avenue, Lake Worth, FL 33460, puhelin (407) 586-2202.

Hinsasta pitää toimistonsa viralliset avajaiset torstaina, syysk. 29. p:nä klo 4 - 6 iltapäivällä.

Syksyyn siirtyessämme

Täällä Floridassa ei aina muistakaan kesän vaihtumista syksyksi. Yksi yhteinen piirre se on täälläkin. Nimittäin aloittamisen tunne - syksyllä aloitetaan kaikenlainen kerhofoiminta, järjestötyö, iltatouppa jne.

Aloittaminen ja toiminnan aika on vaikeaa juuri heille, joita on kohdannut suru ja tuonut murheen päällimmäiseksi. On tunne ulkopuolisuudesta kaiken hyöntein keskellä.

Eikö silloin tunnu, että miksi juuri minulle on annettu kaikki tämä tuska yksin eletäväksi.

Sitten kun viimein on tuosta surusta selvinnyt, huomaa, että jokaisella meillä on surumme ja murheemme kannettavanamme, kullakin omalla ajallaan. Jokainen vuorollaan joutuu elämään niiden keskellä. Valot ja varjot vaihtelevat. Elämä, kuolema, ilot ja surut ovat kytketyt toisiinsa ja ovat aina läsnä olevina.

Vastoin käymisissä illoissa ja surussa ovat ystävät hyvin tärkeitä. Ehkä tulee mieleen ajatus, ettei kukaan välitä minusta murheineni, kun ei oikein ole tullut hoidettua noita ystävyyssuhteita. Mutta ei hän ihmisten välinen ystävyys noin vain katoa. Saattaa olla jopa vuosia välissä, ja silti tosi ystävyys pysyy, välimatkoista ja ajasta huolimatta.

Ystävä jaksaa kärsivällisesti kuunnella. Se on ominaisuus, jota tarvitaan ihmisen kohdassa murheen murtaman su-

revan ihmisen.

Jos sinulla on sydän raskas huolista tai murheista, kerro kaukana tai lähellä olevalle ystävällesi elämäsi vaikeuksista, sillä vaikka jokaisen on yksin elettävä vaikeuksien läpi, niin puhuminen kuitenkin helpottaa ymmärtämään omaa tilannetta.

Yrittäkäämme kuunnella rakkaudella kärsivällisesti ja ymmärtäen niitä, jotka kertovat meille surustaan ja muista vaikeuksistaan. Elämämme koko kirjossa toinen toistamme auttaa.

Ymmärtävää luottamusta ja avointa ystävyyttä toinen toisillemme osoittaen näin syksyyn siirtyessämme.

Maila Aandersson
Palm Beach, Fla

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Syysk. 15, 1988

Kulunut viikko aloitettiin koulussamme videofilmä tekeillä. Suomivieras Hannu Kuusisto oli kameramiehenä kahvikonsertissamme. Esiintyjinä olivat mm. Leo Jaakkola, Charles Hedlund, Lillian Hedlund, Lepokodin kuoro Hopeahapset, Arvo Katajisto ja kirjailija Sanelma Kuusisto, joka esitti omia ihania runojaan.

Tiistain yhteislaulutilaisuudessa asukkaamme Elisa Lindström soitti mandoliinia, Mr. Edward Haapa säesti ja yhteislaulut raikuivat ilmoihin.

Keskiviikkona vietettiin syyskuun synttärjuhlat, Sairaskodissa kello 2 ja Lepokodilla kello kolme iltapäivällä. Vierailijat Erik Saarman laulu

ja Janet Kivi -piano antoivat hienon konsertin. Lepokodin puolella vanhin asukas oli Bertta Aho, 94 vuotta. Onnitelumme kaikille syyskuussa syntymäpäiväänsä viettävälle.

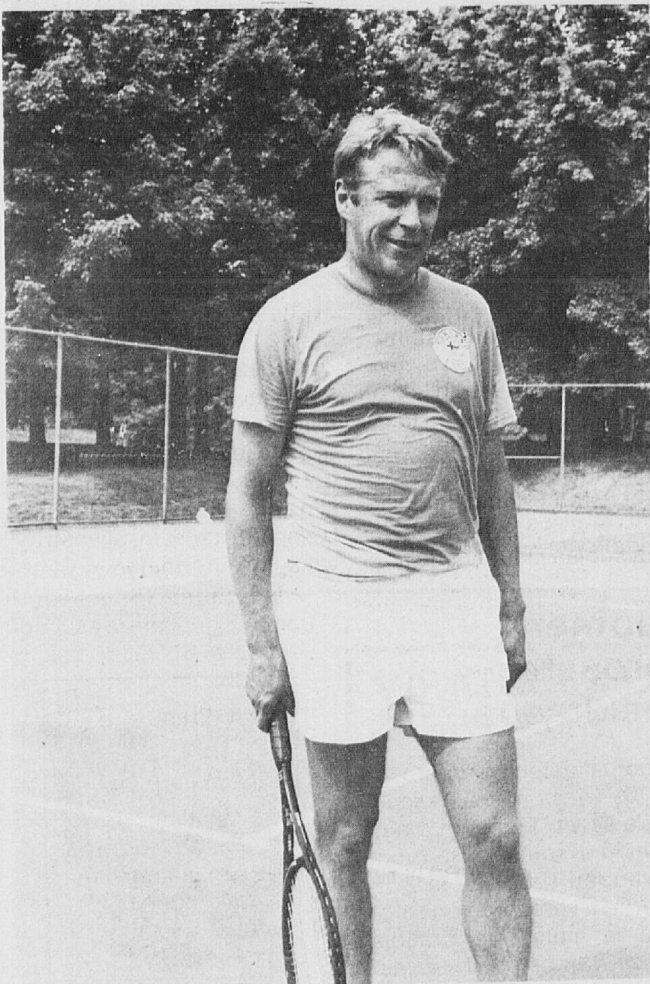
Torstain iltapäivä vietimme teemalla "Sen runon haluaisin kuulla". Aukkaat esittivät toiverunojaan.

Perjantaina vietimme entisen asukkaamme Mr. Uuno Torkkilan muistojuhlaa. Pastor Eino Salo puhui ja esitti kauniin musiikkiohjelman. Lepokodilla on hoitoapulaisen paikka vapaana. Työtä haluavat olkaa hyvä ja ottakaa yhteys Lepokodin toimistoon Terttu Mäkeen, puhelin 588-4333.

Kiitos kaikille, jotka autoitte ohjelmissa, sekä vapaaehtoisille että työntekijöille.

Lämmin kiitos Mrs. Hilja Lähteelle jalkalampun lahjoituksesta. Hyvää oloa ja elämäniloa!

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Kuva: Paul Oksman

Suomen eduskunnan puhemies Matti Ahde pitää hyvää huolta fyysisestä kunnostaan, mikäli aikaa riittää tärkeimmiltä tehtäviltä. Niin kuin kuva osoittaa Delawaren Finn-Festillä häneltä jäi pieni hetki rentouttavaan tennis-urheiluun.

"ROTSI TAI HENKI"

Viisitoistavuotias pariisilainen Olivier odotti Place de Nationin metroasemalla varakkaassa 12. kaupunginosassa kaveriaan. Poikien oli tarjous mennä lenkille.

Olivierin hyvännäköinen lenkkiasu ja -tossut keikkuvat läpinäkyvässä Louis-Vuitton kamapussissa olalla.

Aseman vilinästä ilmestyi nuori kundi ja vaati veitsellä uhaten urheiluvälineitä ja pusia itselleen. Kun veitsen viilasta vielä vahvisti kuiskaus "muuten tapan sinut", Olivierin ei auttanut muu kuin luovuttaa lenkkivälineensä.

Olivier on yksi Pariisissa riehuvan uuden muotivillityksen uhri: 10 - 16 -vuotiaat nuoret ryöstelevät ikätovereiltaan merkkivaatteita.

Tapahtumapaikka on tavallisesti sokkeloinen metrotunneli, bussipysäkki tai puisto.

Pieni annos kyynelekaasua tai veitsenterän väläyttäminen riittävät taivuttamaan uhrin väkivallattomaan luovutukseen.

Nuoret muotiryöstäjät eivät harjoita rikoksiaan puutteesta, vaan enemmänkin motiivina on merkkihulluus ja halu saada samanlaista "kuin muillakin" on, pariisilainen oikeuspsykologi selittää.

Pariisin poliisi on pidättänyt tänä vuonna jo kymmeniä nuoria muotiryöstäjiä. Pulmana on se, ettei alle 14-vuotiaita lain mukaan panna syytteeseen.

Muotilehti Elle neuvoikin varakkaita nuoria, etteivät nämä kulkisi kaduilla hyvissä vaatteissa yksin.

Monet nuoret suosittu Trocaderon skeittipaikalla sanovat tulevansa sinne ryöstelyn takia enää vain rähjäsissä vaatteissa ja ilman walkmania ja kasetteja.

Urheilu pidentää ikää

Äskettäin oli Helsinki City Marathon. Viimeisten joukossa hoippui maaliin mies, joka oli tosi uupunut. Vastaanottajilleen hän läähätti:

"Aloitin aikoinaan juoksemisen, koska kaikki väittivät sen pidentävän ikääni hyvässä lykyssä monella vuodella. Ah, kuinka totta. Juuri tällä hetkellä olen vähintään sata vuotta vanhempi kuin startti-viivalla."

ACE HARDWARE

1212 1 antana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Lakeside Chapel

Funeral Directors

131 Lakeside Dr.
Lake Worth, Florida

Puhelin 582-6633

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia voileipiä riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Kuolleita

Otto Lennert Pussinen

PLAINFIELD, Ct. - Otto Lennert (Lenn) Pussinen 72, kuoli elok. 17. p:nä 1988, Lorraine Manor Convalescent kodissa, Hartford, Ct., pitkän sairauden jälkeen. Hän oli entinen Plainfieldin asukas.

Hän oli syntynyt elok. 25. p:nä 1916 New Yorkin kaupungissa, ja muutti Plainfieldiin 1947 vaimonsa Ailin kanssa.

Työalallaan hän toimi apulais-johtajana Valley Metallurgical Co:lla, Essex, Ct.

Len oli hyvin tunnettu henkilö amerikkansuomalaisten keskuudessa. Hän oli aloittaja ja puheenjohtaja Finnish-American Athletic Klubissa ja toimi myös puheenjohtajana vuosia Maratonikomiteassa, silloin kun se vielä oli Connecticutin valtiossa. Näistä toimistaan hän sai huomiota ja kunniamitalin suomen hallitukselta.

Len oli myös tunnettu muusikko Uudessa Englannissa, soittaen rumpuja vuosia Finnetts bandissä John Rintalan ja Hannu Mäkipuron kanssa.

Hän otti osaa sekä Plainfieldin että valtion politiikkaan Republican Partyssa.

Suremaan jäi vaimo Aili (Nieminen) Pussinen, kaksi poikaa, Leonard ja Roger Pussinen perheineen.

Kaunis muistotilaisuus vainajalle pidettiin elok. 30 p:nä St. Paul Episcopal kirkossa, Plainfield, Ct.

Ano August Lehto

PLYMPTON, MA - Ano A. Lehto, 71, kuoli syysk. 9, 1988 New England Sinai sairaalassa Stoughtonissa, missä hän oli leikkauksen jälkeisessä terapiahoidossa.

Hän oli syntynyt Gardnerissa John ja Lydia (Kainpainen) Lehtonen poikana. Hänen äitinsä myöhemmin avioitui Hubbardstonilaisen Oskar Mäen kanssa. Nuorena miehenä hän muutti Quincyyn, missä avioitui Helvi Marguerite Eskelinin kanssa 1940.

Edesmennyt työskenteli Quincyn ja New Londonin laivatelakoiden lisäksi Plymouthin laivastotelakalla. Hän osallistui myös historiallisen USS Constitution laivan kunnostustöihin, joihin ryhtyttiin vuonna 1976 huomioidun 200-vuotisjuhlan edellä. Hän filmasi kunnostus- ja restaurointitöitä ja myöhemmin valokuvasi Constitutionin keulasta laivan johtamaa korkeamastoisten laivojen paraattia Bostonin satamassa.

Maaseudun kasvattina hän harjoitti myös kananmunien haudontaa Hinghamissa työskennellessään Quincyn telakalla. Kaksikymmentä kolme vuotta sitten hän muutti perheineen pienelle farmille Plymptoniin.

Lehdot osallistuivat aktiivisesti entisen Emanon klubin ja Uljas Koitto raittiusseuran toimintaan. Plymptonissa he osallistuivat myös kunnallistoimintaan palvelemalla suunnittelulautakunnassa ja kuulumalla Historialliseen seuraan, Puutarhaklubiin, eläkeläisten järjestöön sekä Congregational kirkkoon.

Yksi poika Larry Richard kuoli 1973 moottoripyöräon-

nettomuuden uhrina.

Kaipaamaan jäi vaimo Helvi; pojat Jack Arnold Kaliforniassa ja David Alan Kingstonissa; tytär Susan Diane Cantonissa ja serkku Taimi Kruse Floridassa.

Hautaaminen tapahtui Hillcrest hautausmaahan. Kirkon naiset olivat järjestäneet hautajaiskahvit kirkon seurakuntasaliin.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa tekemällä lahjoituksen kirkon rakennusrahaston hyväksi.

Charles H. Warila

LANCASTER, MA - Charles H. Warila, 46, 9 Colony Lane, kuoli syysk. 10, 1988 University sairaalassa Bostonissa sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt Maynardissa Olavi ja Minerva (Carbary) Warilan poikana ja asui Leominsterissä ja viimeiset 10 vuotta Lancasterissa.

Edesmennyt oli Maynardin High Schoolin kasvatti ja palveli kuusi vuotta armeijan varajoukoissa.

Kaipaamaan jäi äidin lisäksi vaimo Candace L. (Mudgett) Warila; poika Wade D. Warila, kaksi lapsipuolta; kaksi veljeä ja kaksi siskoa.

Hautaaminen tapahtui Glenwood hautausmaahan Maynardissa.

Arvo Lammi

SPENCER, MA - Arvo Lammi, 72, South Spencer Road, kuoli syysk. 6, 1988 Worcester City sairaalassa, missä hän oli ollut potilaana elok. 19. p:nä auto-onnettomuuden jälkeen.

Hän oli syntynyt Worcesterissa Antti J. ja Alina K. (Aho) Lammin poikana ja asui Spencer'ssä yli 65 vuoden ajan.

Edesmennyt oli toisen maailmansodan veteraani.

Kaipaamaan jäi vaimo Mildred V. (Sjosten) Lammi; kaksi poikaa ja kaksi tytärtä; veli Reino A. Lammi, Spencer; sisko Aili MacMillan, Spencer ja yhdeksän lastenlasta.

Hautaaminen tapahtui Pine Grove hautausmaahan.

Huja tarjolla

Liisa A. Liedes

"Herran laki on täydellinen; se virvoittaa sielun. Herran todistus on vahva, se tekee tyhmästä viisaan. Herran asetukset ovat oikeat, ne ilahduttavat sydämen. Herran käskyt ovat selkeät, ne valaisevat silmät. Herran pelko on puhdas, se pysyy iäti. Herran oikeudet ovat todet, kaikki tyyni vanhurskaat. Ne ovat kalliimmat kultaa, puhtaan kullan paljoutta, makeammat hunajaa ja mehiläisen mettä. Myös sinun palvelijasi ottaa niistä vaarin, niiden noudattamisesta on suuri palkka." (Ps. 19:8-12)

Kysyn heti tässä alussa: Miten sinä suhtaudut Jumalan Sanaan? Tunnetko Raamatun sisällön? Vai oletko sinä yksi niistä, jotka ovat tietoisia vain muutamista Jumalan Sanan kohdista, ja tämän tietosi perusteella olet tehnyt jokseenkin kielteisen päätöksen Jumalasta ja Jumalan Sanasta?

Kuule, ystävä, Jumalan Sana on rikas ja kaikin puolin antoisa; se on tyhjentyneen kaivo, josta voi ammentaa ravintoa ja virvoitusta jokaista elämän päivää varten. Mutta ennen kuin pääset ammentamaan, sinun täytyy uskoa että Jumala ON, ja hänen Sanansa on juuri tämä. Hänen Sanansa, ei ihmisen (vaikkakin ihmisten kirjoittama).

Sitten sinun tulee uskossa kääntyä Jumalan puoleen ja alistua hänen Sanansa alle. Silloin alkavat taivaalliset virrat vuotaa sinua kohden. Ensin luottamus Jumalan Sa-

naan; sitten ymmärrys Sanan sisältöön Pyhän Hengen valaisemana. Et koskaan tule ymmärtämään Jumalan Sanaa omalla viisaudellasi, tai oman järjeilysi päätelmillä. Jumalallisiin totuuksiin pääset sisälle uskon kautta.

Ylläolevassa psalmin kohdassa puhutaan Jumalan Sanasta, sen ominaisuuksista, ja sen siunauksista. Tässä Jumalan Sanalle annetaan monta nimitystä: "Herran laki. . . Herran todistus. . . Herran asetukset. . . Herran käskyt. . . Herran pelko. . . Herran oikeudet. . ." Sitten puhutaan Jumalan Sanan ominaisuuksista: "Täydellinen. . . vahva. . . oikeat. . . selkeät. . . puhdas. . . todet. . . vanhurskaat. . . kalliimmat kultaa, puhtaan kullan paljoutta. . . makeammat hunajaa ja mehiläisen mettä. . ."

Vielä puhutaan siunauksista: ". . . se virvoittaa sielun. . . se tekee tyhmästä viisaan. . . ne ilahduttavat sydämen. . . ne valaisevat silmät. . . pysyy iäti. . . niiden noudattamisesta on suuri palkka. . ."

Oletko löytänyt maailmasta mitään näin myönteistä? Olen jatkuvasti hämmästynyt siitä, kuinka moni ihminen on kokonnan sivuuttanut Jumalan Sanan elämässään. He etsivät elämällensä johtoa ja sisältöä kaikkialta muualta mutta eivät Jumalan Sanasta. Voi pimeyttä! Voi ylpeyttä!

Miten sinä suhtaudut Jumalan Sanaan? Ystävä, ota käsiisi Raamattu; ala uskossa tutkimaan Sanaa, joka tuo sinulle elämän. Kaikki muu keran häviää - maailma - on tulle varattu - mutta Jumalan Sana pysyy iankaikkisesti. "Alussa oli Sana, ja Sana oli Jumalan tykönä, ja Sana oli Jumala. . . Ja Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellemme. . ." (Joh. 1: 1, 14) Ota vastaan Jumalan Sana.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

ARTHUR R. NORGREN

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

A Special Art

by Roy Helander

Sitting listening to the presentation of Kommunikaatio (Communication) at Saima Park on Friday of the Labor Day weekend set me to thinking about what a special art the recitation of poetry can be and how dear it was to Finnish Americans throughout the past century.

This group of five University of Jyväskylä students, all speech therapy majors, a field that is very new to Finland, presented close to an hour's demonstration of new poetry in a style that combined recitation with movement, music and acting. Had the facilities allowed for lighting, the artistic success of the group would have been improved. I quarrel only with their closing number: why a song in Swedish sung as an unaccompanied solo? To me it was a letdown.

As I surveyed the audience, I wondered just how much of the texts were being completely understood, for many of them were quite complex. The comic pieces, especially as presented by the only man among the five, were the most popular with the audience.

But to see seventy, in the main, second-generation Finnish Americans gathered on a holiday weekend to listen to Finnish verse spoke of the place poetry has made for itself in their hearts or then of the hunger for presentations of any kind from Finland.

Of course there are those Americans who love poetry also, but it is usual here to assuage one's hunger by reading verse.

You can buy recordings by famous actors doing interpretative readings (I own Hal Holbrook's Longfellow poems) but the selection in your record store can be pretty sparse.

Prose readings such as Holbrook's "Evening with Mark Twain" are more popular but they are more often done by English actors. The Americans have turned to these one-man evenings more often for economic reasons than for artistic ones.

In large part, an entire program of poems is non-existent. Occasionally literary societies do have poetry readings, but usually by the author: a reading, not a dramatic interpretation of the poem.

The early Finnish American recitationists probably had amateur stage experience and their presentations were often in the declamatory style that was in existence at that time.

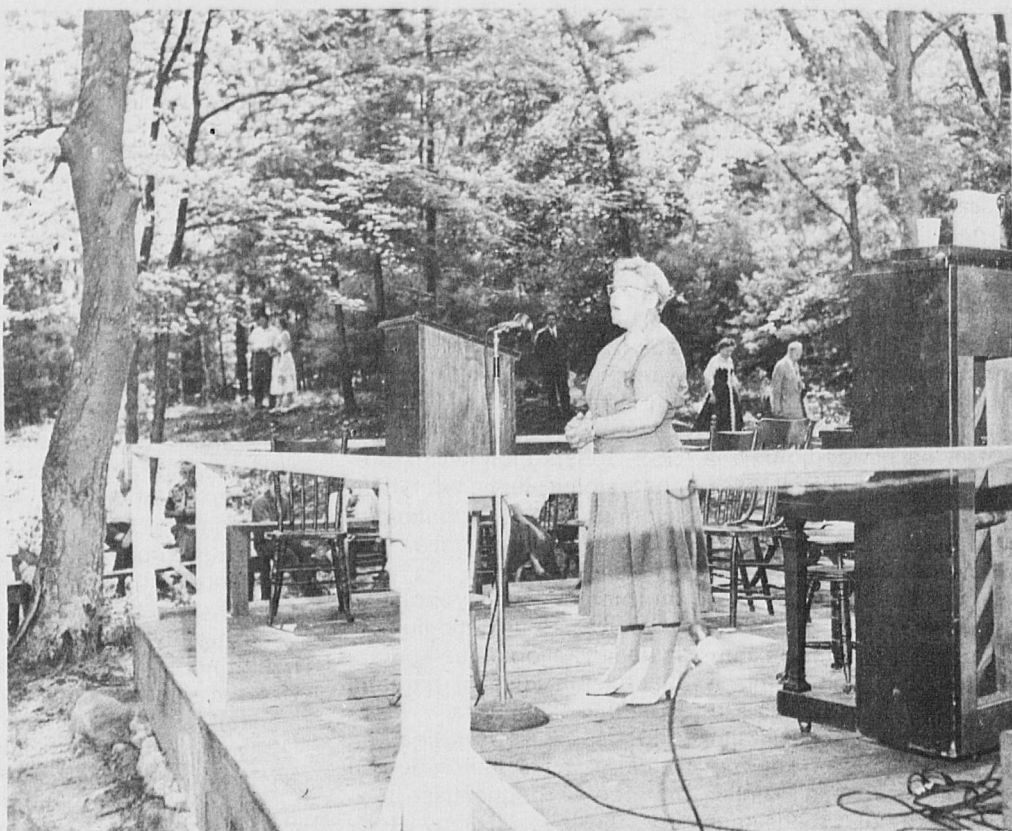
Every program, no matter what the credo of the host group, had to have a poetry reading. A poem was usually presented even at funerals.

Each town, in fact, each society and church, had their own core of people who took part in this. Some were more successful than others, with popular recitationists being invited to neighboring towns. To recite at the large festivals was an honor not to be forgotten.

At Summer Festivals I can remember the contests in this art.

People of all ages arrived to demonstrate their abilities and were judged by a team of "experts". The performers were heard with keen interest by the crowd, with particular cheering for someone from one's hometown.

As I remember it back in the forties, the style was always pretty much declamatory and favorite selections were "Rajan lapsi" ("Child of the borderland") and Alpo Noponen's "Minä aikana ihminen kaunein

The late Lyyli M. Linna was a recitationist in the Fitchburg area. She is shown here at the United Co-operative Farmers' 30th anniversary celebration at Saima Park in 1958.

on?" ("At what age is man at his loveliest?")

Poems often reflected the beliefs of the host society. Lyrical pieces and love poems were seldom done, but labor, temperance and religious poems abounded.

During the late forties, two young men from Finland arrived in Fitchburg on a vacation trip and took top prizes in the contest that year. (I believe they went cross-country and had all their possessions stolen from their car in front of the Fifth Avenue Hall in New York City on their return.)

What a revelation to hear their natural style of delivery! Here was something new to my ears.

Then Martti Laaksonen came to live in the area and gave courses in several of the area Fintowns on modern techniques. I remember a class in Maynard when he came up against an old veteran who had been declaiming for thirty years. It was a tense session and ended in a standoff, as I recollect.

Choral recitation was also popular at one time and many societies had their "lausunta kuoro" (recitation choir). Here

the use of many voices in various combinations added to the effect. The first poem done by Kommunikaatio had elements of this art form, with whispered repetition of key words by voices singly and in unison.

Among my most treasured memories of fine interpretations of poems was one by Oscar Räsänen (a fine stage director both in Maynard and Fitchburg) of "Syksy".

On a professional level, I shall never forget Veikko Sinisalo reciting in Lauri Viita's "Moreeni" at the Tampere Workers' Theater.

Saima Hall time capsule to be opened

FITCHBURG, MASS - The Community Development Corp. (CDC) is renovating the former Saima Hall located at 4 Leighton St.

This building was constructed in 1906 by the Finnish Labor Society Saima. For over 50 years it served as a gathering place for members of Saima as well as the area's Finnish community.

A cornerstone laying ceremony was held on Sunday, January 21, 1906. According to articles published in the Fitchburg *Sentinel* and the *Raivaaaja* at the time, a time capsule was placed under the cornerstone.

The articles state that the contents of the capsule include a copy of Saima Society's handwritten newspaper *Ismi*, a copy of the first issue of *Raivaaaja*, the names of the members of Saima Society, names of those who had contributed to

the building fund, and a history of the organization written by Jacob Rajala.

The time capsule has been under the cornerstone for the past 82 years.

Because of the historical importance, of the capsule, it will be removed during a ceremony scheduled for Thursday, Sept. 22, at 10:00 a.m. at the building.

On hand will be representatives from the Fitchburg Historical Society, the Finnish Cultural Center, the Finnish American Club of Saima, Raivaaaja Publishing Company, in addition to representatives from the CDC of Fitchburg.

The CDC is converting Saima Hall into housing for pregnant and parenting teenage mothers and their children.

The facility, which will be operated by Catholic Charities, is

designed to provide educational and social opportunities necessary to prepare young parents for independent living.

Construction began in March and is slated for completion in October.

At the building's dedication ceremony to be held sometime during October the time capsule will be replaced. In it will be items which are reflective of the building's new use and will be placed in the capsule along with items representing the building's historic ties with the Finnish community.

Persons with suggestions for items of replacement should contact the CDC of Fitchburg at (508) 342-9561

From a press release
by the CDC

Hearing set for subdivision abutting Saima Park

FITCHBURG, MASS - City planners will hold a special meeting Sept. 26 to allow public input on a plan to build a 205-lot development on the Arn-How Farm property.

Fernwood Trust of Maynard is seeking approval of a definitive subdivision plan for the project known as Candlewood Park to be located on property west of Ashby State Road, north of Scott and southwest of Scripture Road. This property abuts Saima Park on the north east, the hill above the Finnish Memorial Field.

The planning board voted in July to extend the developer's application to allow time for the developer to meet several requirements set forth in a staff report prepared and reviewed by the board.

Major concerns included traffic, water capacity, methods for water displacement, and the

impact of the project on the area and environment.

The meeting will be held in the evening at City Hall.

Kalevala Contest

The Minnesota Finnish-American Historical Society (MFAHS) is sponsoring an essay contest for young people on "The Beginning and Origin of Kalevala". This project is to promote and to stimulate interest for the research and education of Kalevala.

Now is the time to get students involved and also to inform teachers of this project. There are three groups included to submit essays:

1. Third grade - 6th grade
2. Seventh grade - 9th grade
3. Tenth grade - 12th grade

Closing date to submit essays is October 31, 1988.

Turn to *Kalevala* page 10

Imatra Big-Band

BROOKLYN, NY - A night of Swing Era music was celebrated on Thursday, September 8, at Imatra Hall when the Imatra Big-Band from Finland performed a concert and thereafter played dance music.

The arrangement of sounds played by this band was sweet, indeed, to those who favor music from the big band years of the 1930s, the 1940s and the 1950s. One could close his eyes and easily hear the familiar

rhythms and melodies of Glenn Miller, Tommy Dorsey, Harry James or any one of the other great bands of those years.

Among the 40 big bands in Finland today, Imatra Big-Band is recognized as one of the oldest and well known of its type. Now, during its 15th anniversary, it has embarked on a concert tour in the United States.

In modern-day Finland, the city of Imatra is famed as the

center for jazz and swing. Imatra Big-Band has competed and won more than once in that city's annual competitions.

The playing of this popular music at Imatra Hall September 8, is a "first," and according to the response of the audience, it is hoped that Imatra Big-Band will continue to actively re-create another era of sweet sounds throughout the Western World.

N. Lahti

Finlandia Foundation Boston Chapter

Welcome Back

Our fall season will start Sunday, September 25, 3 pm at the St. Paul Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike, (Route 2) in Arlington, the same meeting place as last year.

This month's program will honor Roy Helander, our most gifted member, whose contributions to the cultural life of the Finnish American community here cannot be measured.

Roy's rare talents, whether it is writing, lecturing or performing, have enriched us all for many years.

This past July in Wilmington, Delaware, Roy received the White Rose, an honor given to civilians by the Finnish government.

We would like to invite all of you to join Roy and his family in this very special celebration.

Tentative schedule 1988-89

Here is a tentative schedule of Finlandia Foundation meeting programs for the coming year:

Sept. 25, "Celebrate Roy's Rose"; Oct. 30, Finnish Folklore; Nov. 27, Pikkujoulujuhla (Christmas Party) - dinner with Revontulet Folk Dance Group; Jan. 22, short annual meeting and Ensio Aalto honored; Feb. 26, Kalevala with Estonians; March 26, Music; April 23, Fund-raiser Movie Kiosk; June 4, Summer Picnic.

We have eight chapter meetings (September through June), usually the last Sunday of the month at 3 p.m. at the St. Paul Evangelical Lutheran Church in Arlington.

The programs usually last for about one hour after which there is a chance for members

to socialize with coffee and other refreshments.

Children are invited to come to the chapter meetings with their parents. We will have organized activities for them, and baby sitting is available for infants for small fee.

The board meetings, every first Thursday of the month, are open to all interested members.

The closest public transportation station to the church is Alewife, the last stop on the Red Line. If you are planning to take the T, please, call Mimmu (508-456-8295), and we will arrange for a pick up at the station.

Customs, traditions and food workshop

In the past many of our members have expressed great interest in the various Finnish traditions and from time to time we have sponsored workshops.

On Thursday, September 22 there will be a workshop on baking the traditional Finnish coffee bread *Pulla* given by Mimmu Hartiala Sloan at Saima Park, Fitchburg, 6 pm. If you wish to participate, call Mimmu (508-456-8295).

Host families needed urgently

We are looking for host families for two nice high school boys from Finland. They have arrived here for the school year through a California based exchange organization called "World Experience". If you

might be able to provide a home, please call Mimmu (508-456-8295).

If you are not interested in hosting young people but do like the idea of providing hospitality for Finnish visitors, here is your chance.

There is a group of Finns coming to attend an American Folklore Conference at the Hyatt Regency Hotel in Cambridge Wednesday through Sunday, October 26-30. We may need accommodations for these people, though at this point it is not yet clear. Please keep it in mind.

If you wish to participate in the conference yourself, the fee for non members is \$50. More about this later.

Sweatshirts - tote bags

There are still some beautiful white sweatshirts, polo shirts and tote bags with blue Finlandia Foundation logos on them for sale through Mimmu. Bring your check books to the meeting and start getting those Christmas presents on time.

We welcome all new students and student families from Finland to the Boston area and are eagerly looking forward to seeing you at our meetings.

Liisa Chanoff

Personals

Young Finnish-American college educated man seeks the company of a Protestant 25-30 year old female in good health and interested in outdoor activities. Respond in care of Raivaaja, att. TR, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420.

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

Kalenteri

ARIZONA

Sept. 24 - Cantores Minores, Boys Choir of Helsinki Cathedral, in concert, 8 pm, Phoenix symphony Hall, Phoenix.

CALIFORNIA

Sept. 26 - Cantores Minores in concert, 8 pm, Sacred Heart Chapel, Loyola Marymount University, Los Angeles.

Sept. 27 - Cantores Minores in a short performance at Disneyland. Call the Consulate General of Finland/Los Angeles (213) 203-9903 for more info.

CONNECTICUT

Oct. 1 - Finnish American Heritage Society presents a Finnish-American Friendship Banquet, Tamarack Lodge, Voluntown. Cocktail hour, 6-7 pm, dinner 7 pm, program and dancing. For information and reservations: (203) 376-0224.

Oct. 6 - Cantores Minores, Boys Choir of Helsinki Cathedral, in concert, 8 pm, First Presbyterian Church, 1101 Bedford St., Stamford. Tel: (203) 324-9522.

MARYLAND

Oct. 3 - Cantores Minores in concert, Wilde Lahe High School, 5460 Trumpeter Rd., Columbia. Tel: (301) 964-0589.

Oct. 4 - Cantores Minores in concert, evening, Cathedral of Mary Our Queen, 5300 North Charles St., Baltimore. Tel. (301) 433-8803.

MASSACHUSETTS

Sept. 22 - Saima Hall time capsule removal ceremony, 10 am, 4 Leighton St., Fitchburg. This time capsule was placed under the cornerstone on Jan. 21, 1906. See article for details.

Sept. 24 - Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Demond Pond, Rutland. Music by Kurt Bischoff.

Sept. 25 - Annual Kaleva Smorgasbord, noon to 1:30 pm, Kaleva Camp, Fort Pond, Lancaster.

- Finlandia Foundation - Boston monthly meeting, 3 pm, St. Paul Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike (Route 2), Arlington. Program: "Celebrate Roy's Rose." See article this week for details.

Sept. 27 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.

Oct. 1 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by Ed Hendela.

Oct. 4 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.

Oct. 8 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi Lites.

MICHIGAN

Sept. 27 - Fall fashion show, 7:15, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills. Fashions presented by Queensway to Fashion. For information, 522-4378.

Oct. 9 - Brunch, 11:30-1:30, Finnish Center, Farmington Hills. - Scholarship Awards program, 3 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

- Sunday nite supper, 6 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

Oct. 15 - Scandinavian Symphony performance, Finnish Center, Farmington Hills.

Oct. 19 - Senior Citizens luncheon, noon, Finnish Center, Farmington Hills.

MINNESOTA

Oct. 9 - Exhibit "Art by Design: Reflections of Finland" opens at International Design Center, 100 Second Ave. North, Minneapolis.

NEW YORK

Sept. 14 - Sept. 30 - Sculptures by Finnish artist Timo Solin, Schiller Wapner Gallery, 1 East, 61st Street (corner 5th Ave.) New York. Tel: (212) 758-0329.

Sept. 29-Oct. 11 - Exhibition of *Missale Aboense*, 1488, Finland's first printed book, Rare Book and Manuscript Library, Columbia University Butler Library, 6th floor, West 116th St. and Broadway, New York. Tel. (212) 280-2231.

Oct. 7 - Cantores Minores concert, evening, Manhasset Congregational Church, 1845 Northern Blvd., Manhasset. As of Sept. 8, this performance is "tentative" according to the Press and Cultural office of the New York Consulate General. Call them at (212) 832-6550 for further info.

Oct. 9 - Cantores Minores concert, 3 pm, St. Bartholomew's Church, Park Ave. at 50th St., New York.

OHIO

Sept. 30 - Performance of Cantores Minores is tentatively scheduled for Cleveland. Contact the Consulate General of Finland/New York at (212) 832-6550 for further info.

PENNSYLVANIA

Oct. 5 - Cantores Minores concert, evening, St. Luke's Lutheran Church, Valley Forge & Conestoga Rds. Devon. Tel: (215) 688-0122.

WASHINGTON, DC

Oct. 2 - Cantores Minores concert, 4 pm, Washington National Cathedral. For more info, contact Embassy of Finland, tel. (202) 363-2430.

All programs subject to change

Exchange Rate

1 Finnish mark=\$0.2280
\$1 US =4.385 Finnish marks
As of August 23

Travels in Southern France

by Tuure Tenander

Continued from
last week

Late in the afternoon we arrived at Tourtour, a small village on top of a hill - or a small mountain - some 35 to 40 miles from St. Tropez on the Mediterranean coast.

There we were greeted by old Fitchburg neighbors, Arthur and Lavinia Peltosalo. Some readers of this may remember that Arthur was the general manager of the General Electric plant in Fitchburg in 1965-66.

Since then he undertook several important assignments for GE, including three years as head of all GE operations in Europe, with headquarters in Paris. It was during this period that the Peltosalos developed their love for France and now, since Arthur is retired, they return to southern France every year for the month of September.

This was their first time at the house in Tourtour, which they had rented sight unseen. They certainly had pressed the right button; the house was perfect.

The view of the valley below and the mountains which ring the area was superb. We could pick ripe figs in the backyard and wonderful blackberries along the roadside.

The village where one could get fresh vegetables and meats was only minutes away by car. Four miles down in the valley one could buy the English language daily (The International Herald Tribune) to read while drying off between dips in the small pool which the owner of the house had thoughtfully installed.

We spent four delightful, relaxing days with the Peltosalos in Tourtour, including a day trip to St. Tropez, a fashionable summer resort for the rich, the would-be-rich and anyone else who would see and be seen in a place where jetsetters come and go.

St. Tropez attracts many artists and also many yachtsmen. Our visit occurred during a regatta week and the harbor was filled with all kinds and sailboats, including at least two twelve meter boats which had taken part in the America's

Cup trials.

We also saw some Finnish-built sailboats under foreign flags and Lavinia was the first to notice the Finnish flag atop one of the flagpoles surrounding the harbor, indicating that one or more boats from Finland were entered in the races.

I have had bouillabaisse several times before but the bouillabaisse we enjoyed for lunch in St. Tropez surpassed any previously experienced. On a scale of one to ten it was eleven.

After our farewells to Arthur and Lavinia we struck out for the Cote d'Azur, reaching the Mediterranean at St. Raphael. From this point we followed the coastal road through Miramar, la Napoule, Cannes, Juan-les-Pins and Antibes to Nice, where we stayed over for two nights.

This part of our trip was intended just to get a glimpse of the Riviera and the lovely Mediterranean coast.

We did not stop at various museums nor swim at any of the lovely beaches although I did enjoy seeing some of the lovely lies on those beaches.

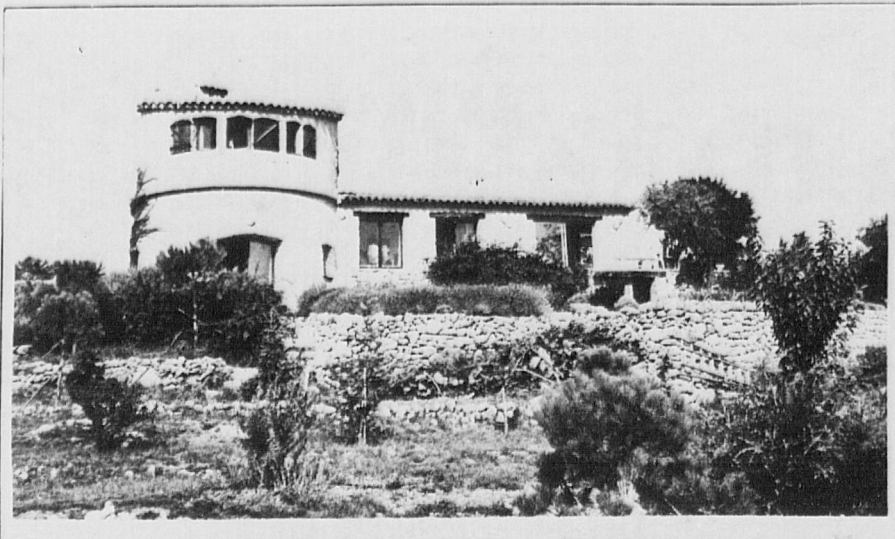
But we did drink in the rocky coastline, some of it fairly rugged, which alternated with the sandy beaches, the reddish rock formations south of Cannes, the palm trees along the streets in many of the towns, and, above all, the wonderful blue of the Mediterranean.

From Nice we made a day trip to the Italian border. We had entertained the idea of crossing into Italy and taking a look at San Remo, which the tourist books say is pretty but we had driven so leisurely along the winding coastal road, stopping now and then to enjoy the view, that we ran out of time.

The experience of the day before was repeated as we passed through Beaulieu, Monaco, Beausoleil, Cap Martin to Menton; beautiful rocky coastline, fabulous villas, and fantastic ocean views.

It went without saying that we had to stop in Monte Carlo - not to go to the Casino but to see the city and visit the royal palace.

The principality is crowded but clean and has all the earmarks of wealth and living well.

House in Tourtour, Provence, where we enjoyed visiting the Peltosalos.

Arriving for changing of the guard at palace in Monte Carlo

The palace grounds, high on the hill, are covered with trees, shrubs and flowers and have that manicured look which speaks of many gardeners.

In the courtyard in front of the palace a crowd was waiting for the changing of the guard.

We did not stay for the ceremony but while we paused to survey the scene, a van drove up and discharged the new guard.

To our astonishment the members emerged in uniform carrying small suitcases and proceeded to walk - not in formation - around the corner to the back side of the palace. We concluded that they must have brought their pajamas and shaving kits with them from

downtown.

Back in Nice we spent our last evening on the Riviera strolling along the famous Promenade des Anglais, the palm laced boulevard along the waterfront where the elegant hotels and beautiful apartment buildings look out toward the sea.

Nice is so popular and the number of visitors has grown so greatly that the Nice - Cote d'Azur Airport is the busiest airport in France after those serving Paris.

We left Nice very satisfied with our brief visit to the edge of Auvergne, our two weeks in Provence and our cursory trip along the Riviera.

We saw more interesting country during the next couple

of days in driving back to Grenoble where we turned in our rental car, which had performed without fault.

We also considered it a victory that we had lived through nearly three weeks of sharing the roads with the French drivers without the loss of life or limb. (Louise says that French drivers have a death wish.)

In any event we boarded our TGV express train for Paris happy and eager to enjoy the ambience of the City of Light. But that's another story.

Loppu

Tuure Tenander lives in Kennebunk, Maine. He and his wife Louise visited Southern France last September.

Art and Design

MINNEAPOLIS, MN - The exhibit, "Art by Design: Reflections of Finland" will be on display from October 9-December 1, 1988, at International Design Center, 100 Second Avenue North.

The opening reception will be held on Sunday, October 9 from 2:00-5:00 p.m. The public is invited.

The two-part exhibit will feature approximately 50 objects of glass, wood, paper, clay and fiber.

One part, focusing on classic design, will feature works of Alvar Aalto, Kaj Franck, Timo Sarpaneva and Tapio Wirkkala.

The second part explores the contemporary spirit in Finland

and presents unique pieces of eight other contemporary artists in Finland - Rut Bryk, Irma Kukkasjärvi, Maija Lavonen, Kain Tapper, Oiva Toikka, Ritva Tulonen, Kati Tuominen and Sirpa Yarmolinsky.

Unique to Finnish design is the close interaction between art craft and industrial design. The exhibit features several artists who are equally well-known as both artists and designers in various media.

There is also focus on how design represents a total approach to art, and shows, for example with Alvar Aalto, how design includes interior decoration and utensils as well as architecture.

As a complement to this exhibit, International Design Center will feature both production work and special collections of items not included in the exhibit by several of the same artists.

A special glass exhibit is planned, and representatives of Ahlström-Iittala will be present at the opening reception.

Among the companies representing the production work of these artists are Iittala-Nuutajarvi, Rosenthal Studio-Line, Arabia, Opa Oy and Hackman Oy.

The exhibit is part of the year-long celebration to mark the 350th anniversary of Swedish and Finnish settlement in America.

Locally, this exhibit is part of the New Sweden Minnesota celebration.

Finnish American Cultural Activities, Inc. Newsletter

Kalevala continued from page 8

The essays should be a minimum of 500 words or 700 maximum.

They should be double-spaced typed and should contain a cover page with a black and white picture of the person submitting the essay. They should also have a brief history of that person.

Students will get contest awards as well as having their essays preserved in history.

This project is sponsored by Salolampi and the MFAHS. Winners' essays will be published in both newsletters. All

essays will be preserved at Ironworld in Chisholm, MN.

Parents and grandparents, please encourage students to take part in this opportunity.

Seuranlehti

Send your essay to: Minnesota Finnish-American Historical Society, Rt. 1, Box 17, Garfield, MN 56332.

Articles for sale

Blue-Print Files, File Cabinets, Desks, Workbenches, Office Tables, Drafting Tables, Metal Shelving, Office Safes, Storage Bins, Blue Print Machine. Risons 253 Main St. (Rt. 121A) Plaistow, N.H. 1-603-382-5671.

FOSTER

INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone: 827-5909

Suomalaisten kokemuksia Amerikassa

Tiina Salmio

Lunta tuprutteli talvisena sunnuntaipäivänä. Suunnitelimme matkaa USA:han, kaus sukulaistemme luokse.

Silloin en osannut kuvitella, millainen USA olisi todellisuudessa ja mitä matka kenties toisi tullessaan. Miltä näyttäisivät New York, Boston ja muut ympäristön nähtävyydet.

Sitten matka tuli yhtäkkiä eteemme ja ehdimme nähdä paljon. Yksi kuukausi meni aivan liian nopeasti ja se painui ikuisesti syvälle mieleeni.

Amerikanraudat ympäröivät suuressa ruuhkassa taksimme. Hiki virtasi ohimoillani, ja luulin pöyryväni siihen paikkaan. Matka J. K. Kennedyn lentoasemalta oli jännittävä korkeitten pilvenpiirtäjien kohotessa mahtavina eteeni. Kaukana hämmöttivät World Trade Center, Empire State Building ja muut kuuluisat rakennukset. New York oli todellisuudessa edessäni kiireisine ihmiseen.

Tuskaisesta kuumuudesta huolimatta kävimme katso-massa paljon nähtävyyksiä. Pidän tästä suuresta kaupungista ja olisin jäänyt sinne kauemmaksikin aikaa, jotta olisin ehtinyt nähdä lukuisia museoita, nähtävyyksiä ja tutustua sikäläisiin ihmisiin.

Asuimme noin kolme viikkoa sukulaisten luona pienessä Royalstonin kylässä, Massachusettsissa. Royalston oli viihtyisä ja tyypillinen amerikkalainen kylä. Ihmiset olivat välittömiä ja pitivät yhtä.

Yhdysvalloissa usean asian voi toimittaa autosta poistumatta, kuten pankissa asioinnin. Drive-in elokuvateatterit ovat myös meille suomalaisille vain valkokankaalta tuttuja.

Tutustuimme Harvardiin, jonka kadut täyttyivät nuorista ja persoonallisista opiskelijoista. John Harvardin patsaan edusta parveili turisteista. Opiskelijat eivät piitaneet matkailijoista, vaan jatkoivat tunneille tuttuun tapaan. He ilmeisesti olivat kesäcolleges-sa.

Kuumuus oli tukahduttavaa, mutta kaikesta huolimatta matkustimme maanlaisella Bostoniin.

Bostonin kaduilla asteli runsaasti liikemiehiä, joilla kaikilla oli komeat puvut ja kravattit. Siellä oli monia mielenkiintoisia paikkoja, mm. maailman vanhin sotalaiva, joka on yhä osa laivastoa.

Päivänpäätteksi kävisimme Market Place -ostarissa. Ostoskeskuksia näytti olevan

Serkukset Tiina Salmio ja Benjamin Cauthen Rockportin rannikkokivillä.

loputtomiin joka paikassa.

Eräänä aamuna, kun mutustelin vaaleaa leipää, mietin kuinka paljon itse asiassa kaipasin ruisleipää. Sen sijaan toivoisin maissia kasvavan myös Suomessa. Se oli suurta herkkuaani valloissa. Ruokakulttuuri poikkesi melko lailla suomalaisesta. Hampurilaisbaareja oli pienimmissäkin paikoissa.

Katsastimme monia muita-kin paikkoja, mutta kuukausi ei tuntunut silti riittävän. Minulle jäi selvä kuva Amerikan nykypäivästä.

Paluu takaisin Suomeen koitti liian pian ja jäin syvästi kaipaamaan kaukaista Amerikkaa ja serkkujani.

Edessäni on vain arkea ja koulunkäyntiä. Pian lehdet

kellastuvat ja alkavat putoilla maahan. Suomen pitkä talvi alkaa koittaa ja pimeinä talvi-iltoina voin mietiskellä jännittäviä kesämuistoja. Täällä maapallon toisella puolella.

Tiina Salmio on 14-vuotias koululainen Joutsenosta Suomesta.

Pulmallista kehitystyötä

Elintarvikeapu tekee saajan riippuvaiseksi

COA, Intia - Intiassa kehitysapuna 1970 käynnistetty meijeriohjelma on varoittava esimerkki länsimaisen systeemin sopimattomuudesta kehitysmaihin. Ohjelma on tehnyt Intian meijeriteollisuudesta riippuvaisen eurooppalaisista toimituksista eikä paikallinen maidontuotanto ole kasvanut.

1970 käynnistetyn "Operaatio tulvan" piti tehdä Intiasta maidon osalta omavarainen maa. Meijeriohjelman perusajatus oli yksinkertainen. Euroopan talousyhteisön EEC:n maista tuodaan lahja-apuna rasvatonta maitojauhetta ja vööljyä, joista Intian meijeriteollisuus valmistaa maitoa.

Ohjelmaa käynnistettäessä oletettiin, että perustettavat uudet meijerit houkuttelevat viljelijöitä investoimaan maidontuotantoon. Tuotannon uskottiin kasvavan ja tekevän Intian vähitellen riippumattomaksi EEC:n toimituksista.

Viranomaiset tekivät kuitenkin sen virheen, että maitojau-

heesta tehtyä maitoa alettiin myydä Intian markkinahintaa halvemmalla. Tuottajien ei näin kannattanut lisätä maidontuotantoa, ja se on edelleen samalla tasolla kuin 15 vuotta sitten.

Alunperin maito oli tarkoitettu aliravitsemuksesta kärsivälle köyhälle maaseutuväestölle: lapsille ja raskaana oleville naisille. Mutta siitä onkin tullut varakkaan kaupunkiväestön ylellisyustuote.

Kritiikki torjutaan

Maidontuotannon tehostamisyhtymät perustuivat väärin käsityksiin karjatalouden osuudesta Intian maataloudessa. Intiassa lehmät ovat pellolla työskenteleviä vetojuhtia, eivätkä liha- ja lypsy-lehmiä niin kuin Euroopassa. Maidontuotanto on vain maanviljelijöiden sivuelinkeino.

Meijeriohjelma on aiheuttanut Intiassa kasvavaa arvostelua, mutta toistaiseksi hallituksen asettamat tutkimusryh-

mät ovat torjuneet lähes kaiken kritiikin.

Maailmanpankin ja EEC:n asettaman tutkimusryhmän raportti puhuu selvempää kieltä:

Siinä varoitetaan ruoka-avun sopimattomuudesta kehityksen välineenä. Lopputuloksesta on yleensä se, että avustettavat maat tulevat riippuvaisiksi avun antajasta eikä niiden oma tuotanto kehity.

Kun kehitysmaiden ruoantuotantosysteemejä halutaan muuttaa tai kehittää, ei mallia pidä ottaa teollisuusmaista, raportissa todetaan.

Monet meijeriohjelman virheet olisi voitu havaita ja korjata ajoissa, jos Intian viranomaiset olisivat käyttäneet paikallisia asiantuntijoita. Mutta ohjelman laatijat ja toteuttajat olivat länsimaisia asiantuntijoita, joiden teollisuusmaista tuomat mallit eivät soveltuneet Intian oloihin.

Länsimaiset asiantuntijat

eivät myöskään tunteneet Intian historiaa ja perinteitä, mikä johti uusiin virheisiin. Esimerkiksi voirasva "ghee" oli perinteinen meijerituote, jonka tuotanto on koko ajan laskenut Euroopasta tapahtuvan tuonnin takia.

Finlandia Foundation Boston Chapter

Finlandia Foundationin Bostonin jaosto aloittaa syyskautensa kokoontumalla sunnuntaina, syysk. 25. p:nä klo 3 iltapäivällä St. Paul's Evangelical Lutheran kirkossa, 929 Concord Turnpike (Route 2), Arlington, MA.

Iltapäivän ohjelmaksi on valittu lahjakkaan ja monitaitoisen jäsenen Roy Helanderin huomiointi. Hän on vuosien mittaan rikastuttanut amerikansuomalaisia yhteisöjä kirjoituksillaan, luennoillaan ja esiintymisillään.

Menneen kesän FinnFestin yhteydessä Helander sai vastaanottaa Suomen Leijona

Vieraat mallit

Suurin virhe on ollut se, että ohjelman varoja käytettiin kylmävarastojen ja keräilykeskusten rakentamiseen maaseudulle. Tuloksena oli se, että maaseudulla tuotettu vähäinen maito virtasi sieltä kaupunkieihin.

Ritarikunnan Valkoisen Ruusun -kunniamerkin New Yorkin pääkonsuli Antti Lassilalta Wilmington, Delawaressa.

Kaikki ovat tervetulleita osallistumaan juhllallisuuksiin.

Bostonin jaosto etsii isäntäperheitä kahdelle reippaalle suomalaispojalle, jotka ovat saapuneet tänne vaihto-opilaiksi kalifornialaisen World Experience järjestön alaisuudessa.

Mikäli voitte toimia isäntäperheenä, ottakaa yhteys Mimmu Hartiala Sloanin soittamalla numeroon (508) 456-8295.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

MOODY'S DINER and CABINS

Erikoisia päivällisiä
Curb-palvelus

KOTITEKOISET LEIVOKSET
WALDOBORO, MAINE

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleen myymiä halutaan

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 ip. Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

★

Tanssit Sovittajan Puistossa, Rutland, MA, lauantaina, syysk. 24. p:nä klo 8-12 yöllä. Kurt Bischoff soittaa. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

★

Voileipäpöytä sunnuntaina, syysk. 25. p:nä klo 12 - 1:30 ip. Kalevan huvilalla, Fort Pond, Lancaster.

Suomi nuiji Ruotsin yleisurheilussa

Suomi voitti Ruotsin ylivoimaisesti perinteisessä yleisurheilumaaottelussa olympiastadionilla.

Miehet voittivat maaottelun pistein 229,5-180,5 ja naiset 170-150.

Lisäksi Suomen pojat ja tytöt olivat ruotsalaisia parempia.

Vaikka Suomen voitto olikin ylivoimainen, ei maaottelussa tehty kansainvälisesti kovin hyviä tuloksia.

Maaottelun paras tulos oli keihäänheittäjä Tapio Korjusen tulos 81,78. Lisäksi myös Seppo Rätty heitti hyvin, tulos 80,84.

Muuten tulostaso jäi vaisuksi eikä Soulin olympiajoukkueeseen saatu uusia yleisurheilijoita.

Tanssit

Sovittajan Puistossa

Diamond Pond, Rutland, MA

Lauantaina, syys. 24. p:nä klo 8 - 12 yöllä

Kurt Bischoff

soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Rutland (F.T.S.S.)

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS INTERNATIONAL DEVELOPMENT SERVICES

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Fitchburg ja ympäristö

Kultaisen län Kerho

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontui tiistaina, syysk. 13. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Presidentti Anton Nopasen tervetulusoitusten jälkeen laulettiin "America" ja "Maamme" laulut Neima Johnsonin säestäessä pianolla.

Illinoisista asti saapunut vieras Lauri ja Miriam Jokisen tytär Aila Reynolds sai lämpimän vastaanoton.

Sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

"Happy Birthday" laululla huomioitiin viikon päivänsaankareita: Waino Koski (syysk. 11), Walfred Palojarvi (syysk. 12), Martha Kivimäki (syysk. 14) ja Esther LaBombard (syysk. 15).

Aili Berg kertoi osallistuneensa 97 vuotta täyttäneen Mr. Palojarven syntymäpäiville. Parhaimmat onnittelet kaikille päivänsa-

kareille, mutta erityisesti Mr. Palojarvelle.

Suurkiitokset seuraaville henkilöille heidän kerholle antamistaan lahjoista: Lula Björbacka - \$5.00; Bertha Wainonen - \$10.00 ja Martha Kivimäki - \$10.00, kaikki syntymäpäivien johdosta. Armas Äijälä lahjoitti \$10.00 Toivo Heiskanen muistolle.

Miss Viikari toi terveisiä Martha Ekolalta, joka on alkanut tottua Floridassa elämiseen, varsinkin nyt hänen kahden tyttärensä muutettua sinne.

Jäsenet ovat aina erittäin avokätisesti muistaneet tulla antimia kahvipöydän täyteen. Viime viikolla saatiin seuraavanlaisia herkuja: Miriam Orava - voileipiä; Henni Lappalainen - vanukas-neliöitä; Martha Kivimäki - kakku;

Laina Roiko - kahvia; Aino Anttila - pikkuleipiä; Elma Kultti - voileipiä; Mr. ja Mrs. Andrew Ahlfors - kahvikuppeja ja Vieno Kingston - etik-

kakurkkuja.

Ohjekset annettiin sitten Vieno Rantalan käsiin ja hän esitteli Waino Berkiön, taidokkaan hanuristin, joka viihdytti hanurisikermällä.

Lauri Anttila luki katkelman "Seitsemästä veljestä", minkä jälkeen Irene Vilakari Mrs. Johnsonin säestyksellä lauloi herttaisia lauluja.

Mrs. Orava luki humoristisen runon ja Oiva Rauma soitti joukon kantele-sävelmiä. Tuskinpa löytyy suomalaista, joka ei nauti kantelemusiikista!

Mr. Nopanen uskollisen pianistin sävellyksellä esitti yksinlaulua. Ohjelma päättyi yhteislaulun merkeissä.

Sitten kaikki kahvipöydän ääreen nauttimaan herkuista hyvässä seurassa.

Kannattaa tulla mukaan tiistaisin klo 2 iltapäivällä!

Tämän viikon kahvikomiteaan valittiin Martta Toropainen, Miriam Orava, Elma Kultti, Martha Kivimäki ja Henni Lappalainen.

Uutispaloja

Community Development Corporation of Fitchburg (CDC) on pannut alulle Leighton Streetillä sijaitsevan entisen Saima haalin kunnostustyöt. Suomalainen työväenyhdistys Saima pystytti rakennuksen vuonna 1906. Se toimi seuran kokous- ja kokoon-

tumisaikana useita vuosia. Tammikuun 21, 1906 pidetyn seremonian yhteydessä rakennuksen kulmakiveen upotettiin aikakapseli, mikä tietolähteen mukaan sisälsi käsikirjoitetun Ismi sanomalehden, Raivaajan ensimmäisen numeron sekä Saiman jäsenten että rakennusrahastoon lahjoittajien nimet.

CDC:n toimesta rakennus kokee nyt muodonmuutoksen. Sitä kunnostetaan parhaillaan teini-ikäisten äitien ensiapukodiksi. Huomenna, syysk. 22. p:nä klo 10:00 amulla aikakapseli kaivetaan esille. Toimintasta tulee seuraamaan CDC:n virkailijoiden lisäksi Fitchburg Historical Societyn, Finnish Cultural Center'n ja Raivaajan edustajat.

Aikakapseli täytetään uudestaan rakennuksen nykykäyttöön liittyvällä aineistolla.

Suomen eduskunnan puhemies **Matti Ahde** on lähettänyt kiitoskirjeen Finnish American Club of Saiman presidentti Walfred Mäkelälle viime kesäisen vierailunsa johdosta.

Tässä kirjelmän teksti: Hyvä Herra Mäkelä,

Valtuuskuntani puolesta ja henkilökohtaisesti haluan vielä kiittää tilaisuudesta tutustua Fitchburgin suomalaisyhteisöön ja sen historiallisiin saavutuksiin. Oli mieliin-

painuva elämys saada laskea seppelä Oskari Tokoin haudalle. Oli myös tärkeää saada tavata niin lukuisa joukko amerikansuomalaisia Saima-haalilla kauniissa saima-puistossa.

Parhainta menestystä Teille toivottaen
Matti Ahde

Fitchburgin kaupungin isät ovat huolestuneita Montachusett Ambulance Service Inc. firman ilmoitettua, että sen täytyy vähentää ambulanssipalvelujaan yhdellä vau-
nalla päivässä.

jatkuu seuraavalla sivulla

Kirkollisia

Bethel-Seurakunta

Suomen kielinen radiohartaustaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45.

Yleinen (suomen kielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, syysk. 25 p., klo 8:30 aam. radiohartaustaus *New Life* asemalta WEIM 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. pastori David Forry saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehtarjoilu. Klo 10:45 ap. Pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, syysk. 27 p., klo 7:00 ill. aikuisten kuorohartaustaus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus.

Suomen kielinen puhelinhartaustaus kaikkina vuorokauden aikoina numerosta: (617) -343-8118. Evankelista Kerttu Kopsala.

Messiah Luterilainen seurakunta

Lauantaina, syysk. 24 p., klo 7:30 ill. Avataan yleisölle "Christian coffeehouse". Hyvää ohjelmaa on tiedossa. Kaikki ovat tervetulleita!

Sunnuntaina, syysk. 25 p., klo 7:45 aam. Suomen kielinen luterilainen tunti WCMX 1000 am. Klo 9:00 aam. Ruokohetki. Klo 9:15 aam. Sunnuntaikoulu ja Raamattu tunti. Klo 9:30 aam. Korkeakoululaisten Raamattu tunti. Klo 10:30 ap. Englanninkielinen Jumalanpalvelus.

Maanantaina, syysk. 26 p., klo 7:30 ill. Kiltan kokous. Mr. Tollefson näyttää kuvia Pyhästä maasta.

Torstaina, syysk. 29 p., 7:00 rukous hetki "Elders" kanssa. Klo 7:30 ill. Elders kokous.

SCANDINAVIAN COUNTRY GIFT SHOP

Gifts from

Finland, Sweden, Norway & Denmark
Crystal, Jewelry, Dinnerware, Linens
Woodenware and Other Unique Items.

Rte. 32 Keene, N.H.

Friday, Saturday, Sunday

10AM - 5PM

Just 2 Miles From Rte. 12

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu

KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO

KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Vuotuinen

Voileipäpöytä

Sunnuntaina, syysk. 25. p:nä
Tarjoillaan klo 12 - 1:30

Kalevan Huvilalla
Fort Pond, Lancaster, MA

Aikuisilta \$5.95

Lapsilta \$2.00

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

UUTISPALOJA...

jatkoa edelliseltä sivulta

Ambulanssipalveluja tutkivan komitean viime viikkokokouksessa pormestari Jeffrey A. Bean ilmoitti firman joutuvan supistamaan palvelujaan tästäkin.

"Firma harkitsee parhaillaan lisäsupistuksia, mitkä saatavat olla uhkana terveydenhoitopalvelujemme tasoa," Bean sanoi.

Montachusett on viimeiset neljä vuotta huolehtinut Fitchburgin hätätila-ambulanssipalvelusta. Firma on rahallisissa vaikeuksissa, joista päästään vain vähentämällä palveluja.

Bean on nimennyt 6-jäsenen komitean etsimään vaihtoehtoja ambulanssihätäin.

★

Ashburnhamin Community kirkko, Main St. (Rt. 12) on ilmoittanut syksyn pianokonserteistaan, mitkä pidetään kolmena sunnuntaina, syysk. 25., lokak. 9. ja 30. p:nä klo 4 iltapäivällä kirkon tiloissa.

Muusikot soittavat konserteissa 1800-luvun flyygeleitä, mitkä kuuluvat ashburnhamilaisen E.M. Frederickin kokoelmiin.

Ensimmäisen konsertin pianisti Kenneth Fearn on opiskellut Rooseveltin ja Yalen yliopistoissa sekä Manhattan School of Musicissa ja opettaa Smith Collegessa. Hänen ohjelmansa koostuu Bethovenin, Schubertin ja Schumannin musiikista. Hän tulee soittamaan Conrad Grafin pianoa vuosilta 1828-29.

Lokak. 9. p:nä pianisti on Raymond Dudley South Carolinan yliopistosta. Hän soittaa Chopinin musiikkia Streicherin pianolla vuodelta 1846.

Kolmannen konsertin esiintyjät ovat huilisti Peter Bloom ja pianisti Monica Jakuc. Bloom on erikoistunut barokkiajan huilunsoittoon ja soittaa konsertissa omalla Ziegler und Söhne huilullaan. Hän opettaa New England Conservatory opistossa.

Jakuc on opiskellut Julliard

Schoolissa ja Peabody Conservatoryssa ja opettaa Smith Collegessa. Hän tulee soittamaan Bösendorferin pianoa vuodelta 1828.

Jakuc ja Bloom soittavat Schubertia ja Riesia.

Konserttien sisäänpääsymaksu on \$2.50 ja kaikki ovat tervetulleita!

★

Pastori William A. Sumner vihittiin papiksi 65 vuotta sitten. Kaksikymmentä vuotta viimeisintä vuotta niistä hän on toiminut Elm St. Lähetysseuran, 264 Elm St., pastoriina.

Elm St. Lähetysseura järjestikin elokuun ensimmäisenä sunnuntaina tilaisuuden pastori Sumnerin merkkipäivän kunniaksi.

Pastori Sumner syntyi maalisk. 7, 1901 Laitilassa Suomessa ja hänet vihittiin papiksi kesäk. 24, 1923 Tampereella.

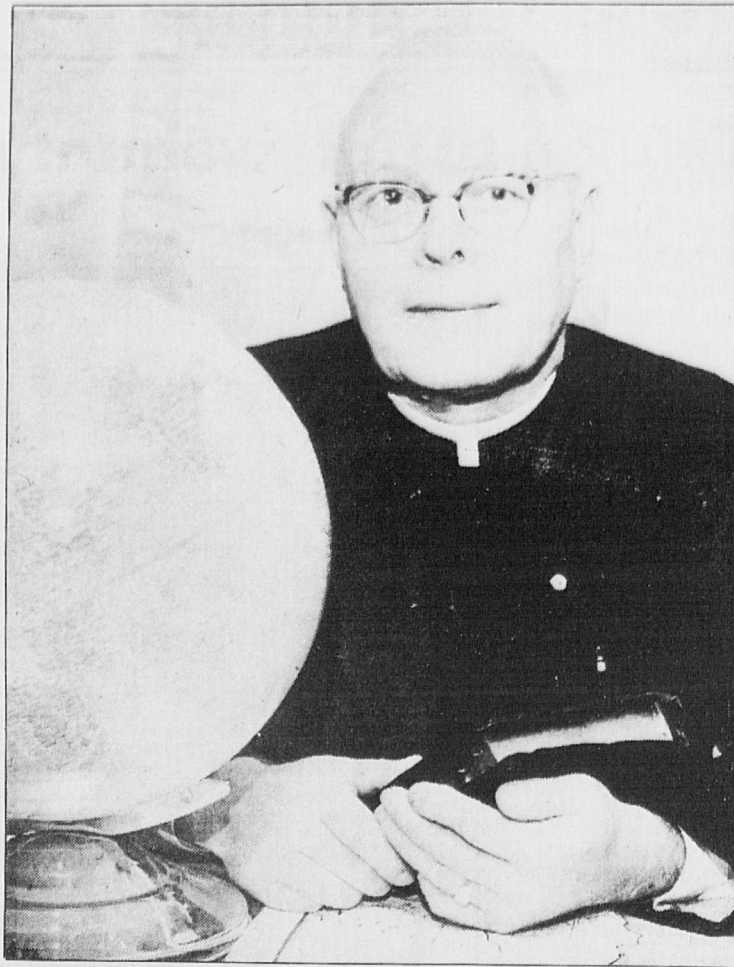
Yhdysvaltoihin hän muutti 1928, ja aloitti opintonsa Union Theological Seminaarissa Chicagossa valmistuen 1932. Sen jälkeen hän palveli Brooklyn, NY:ssä, Gardnerissa ja Winlock, Wash.:sa ennen kuin saapui Elm St. Lähetysseuran palvelukseen 1947.

Eläkkeelle pastori Sumner siirtyi 1967.

Elm St. Lähetysseura kasvoi 100 prosenttisesti pastori Sumnerin palveluaikana. Lisäksi rakennettiin uusi pappila ja kirkon yhteyteen uuden seurakuntasalin tilat.

Pastori Sumnerin vaimo Helen kuoli 1975, 40 yhteisen avioliittovuoden jälkeen. Hänellä on kaksi poikaa, yksi tytär ja yhdeksän lastenlasta.

Hänet tunnetaan myös innokkaana matkailijana, ja merkkipäivilleenkin hän saapui kaksikuukautiselta Suomen matkalta.

Pastori William A. Sumner vihittiin papiksi 65 vuotta sitten. Elm St. Lähetysseura, jota hän palveli 20 vuoden ajan, juhli merkkipäivää elok. 5. p:nä.

Visit a Heikkila Country Dealership for New England's Lowest Prices!

Alice and Eugene Heikkila

You Pay Less Because Our Country Costs are Less:

OVER 600 NEW AND USED CARS AND TRUCKS AVAILABLE

Sales • Leasing • Rentals • Financing • Top Trade Allowances • Factory-Trained Service

LUNENBURG FORD

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

LUNENBURG ISUZU

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

YUGO

LUNENBURG YUGO

AND FORD USED CAR ANNEX
525 John Fitch Hwy., Fitchburg • 345-2508

YUGO

NORTH-END SUBARU/MAZDA

SUBARU

Rte. 13, Lunenburg
582-4911

MAZDA

NORTH-END USED CAR CENTER

Jct. of Rte. 13 and Rte. 2A, Lunenburg
345-1363

HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

Low competitive prices

FULL SERVICE 632-1221

24-HOUR BURNER SERVICE
Dependability for over 10 YEARS

Our 3rd Generation LOCALLY OWNED

Automatic Delivery is the same price as cash
Minimum 150 Gallons
11 Licensed Technicians
New Customers Welcomed

Our service area is from North Rutland to Orange

FUEL OIL CASH ON DELIVERY
or within 10 Days with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CASH ON DELIVERY 632-1226

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Sotalelujen tuonti vähentynyt

Sotalelujen maahantuonti ja myynti on tyydyttävästi vähentynyt Suomessa. Sotaleluja on kuitenkin yhä kaupan, kaikki maahantuojat ja kauppiat eivät kuulu viime vuonna solmitun sotalelujen kauppaa rajoittavan sopimuksen piiriin.

Myös sotalelu-käsitteen määrittäminen on koettu pulmalliseksi, ilmenee sosiaalihuollituksen asettaman lelutyöryhmän tekemästä kyselystä.

Lelusopimuksesta saatuja tuloksia esiteltiin Helsingissä pidetyssä valtakunnallisessa lelupäivän seminaarissa.

Lelualan ja viranomaisten välillä solmitun sopimuksen mukaan kaikkein räikeimmät sotalelut ovat jäänet tulematta Suomeen.

Syksyn mittaan sotaleluille etsitään vaihtoehtoja, järjestämällä lapsille tarkoitettu lelukatselmus. Lapsat voivat lähettää siihen suunnittelemaan ja toteuttamaan leluja,

Pehmolelu on lapsen paras ystävä.

joiden ideana on leikkiä sovussa. Tarkoitus on, että lelut tehdään yhdessä kahden tai useamman lapsen yhteistyönä.

Kunnon lelut näyttelyyn

Katselmukseen lähetetyistä leluista ja peleistä kootaan näyttely, joka on esillä ensi kesänä Linnanmäen huvipuistossa Helsingissä ja Tykkimäen huvipuistossa Kouvolassa. Yksi peli tai lelu lähetetään Suomen edustajana Genevessä Sveitsissä järjestettävään kansainväliseen rauhanlelu-näyttelyyn.

Suomen lisäksi maailmanlaajuisista sotalelujen hävittämiseen tähtäävää lelupäivää vietettiin syysk. 7. p:nä lähes 100 maassa. Aloitteen päivän järjestämisestä on tehnyt orpojen ja hylättyjen lasten hyväksi työskentelevä kansainvälinen järjestö WAO. Suomessa lelupäivän järjestäjänä oli Lastensuojelun keskusliitto.

Suomalaista männynsiemen-viljelyä Viroon

Metsähallitus suunnittelee männynsiemenviljelyn aloittamista Virossa.

Syy viljelyn aloittamiseen Virossa on se, että Suomenlahden eteläpuolella ei ole kiusallista taustapölytystä levittävää suomalaista mäntypuustoa.

Viron viljelmillä voitaisiin käyttää Lapista tuotuja varttamisoksia, jotka myös pölytettäisiin lappilaisella siemenellä. Keski-Suomen siemenviljelyä on haitannut etelän mätty, jotka ovat aina pilanneet osan Lapin mäntyjen kylmänsieto-ominaisuuksista.

Ala-Kapee Vantaan johtoon

Kansanedustaja Pirjo Ala-Kapeen valinta Vantaan kaupunginjohtajaksi varmistui käytännössä, kun sekä kokoomus että sosiaalidemokraatit ilmoittivat hyväksyvänsä Ala-Kapeen.

Pirjo Ala-Kapee on ollut kansanedustajana useita vuosia ja toimi Kalevi Sorsan viimeisen hallituksen opetusministerinä.

Kolmoskanava mainoskanavaksi?

Yleisradion pääjohtaja Sakari Kiuru on ehdottanut, että television nykyisestä kolmoskanavasta muodostettaisiin erityinen mainoskanava.

Uudistuksen myötä kaksi muuta televisiokanavaa olisivat julkisia palvelukanavia. Samalla MTV:n ohjelmat siirtyisivät kaikki pois ykkös- ja kakkoskanavalta kolmoskanavalle.

Se miten MTV:n ja kolmoskanavan suhteet järjestettäisiin kolmoskanavalla on vielä avoin.

Pääjohtaja Kiurun ehdotus on saanut myönteisen vastaanoton mm. poliittisissa puolueissa.

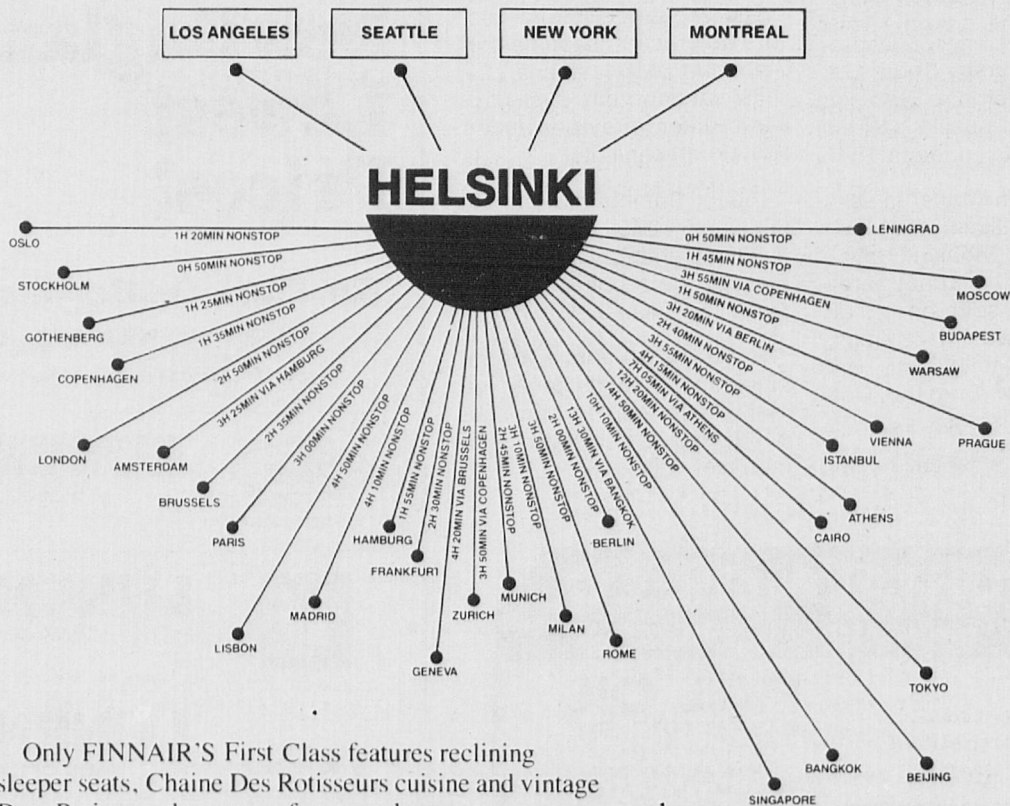
Margariini ei uhkaa puolustusvalmiutta

Pääesikunnan mukaan margariinin käyttö puolustusvoimissa ei uhkaa Suomen puolustusvalmiutta. Pääesikunta vastasi Maataloustuottajien keskusliitolle, joka oli huolissaan margariinin käytön sallimisesta puolustusvoimissa.

Pääesikunnan mukaan margariinin käyttö on niin vähäistä, ettei sen takia ole tarvinnut muuttaa mahdollisen sodan ajan muonitusperusteita.

MTK on vaatinut voimittamista ainoana ruokarasvana.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room... plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-223-5700; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Pikku-uutisia

Idänkaupasta sopimus

Ulkoministeri Kalevi Sorsa ja varapääministeri Vladimir Kamentsev allekirjoittivat sopimuksen clearing-kaupan maksujärjestelmän uudistamisesta.

Sopimuksen mukaan Suomen Pankin idänkaupan selvitystilillä oleva Suomen saatava suojataan kokonaan ruplan mahdolliselta devalvaatiolta vuoden 1989 alusta lähtien.

Nykyään Suomen clearing-saatava on kokonaan koroton, mutta ensi vuoden alusta lukien 100 miljoonan ruplan ylittävä osa on korollista ja 200 miljoonan ruplan ylitys maksetaan neljännesvuosittain vaihdettavien valuuttoin.

Nuorille pakollinen asuntotili?

Asuntohallituksen pääjohtaja Olavi Syrjänen on ehdottanut, että nuorille tulisi pakollinen asuntotili, jolle siirrettäisiin automaattisesti osa nuorten palkasta.

Pääjohtaja ehdotti, että työsäikäyvien nuorten kuukausipalkasta siirrettäisiin suoraan 15 prosenttia asuntotilille.

Ehdotuksen mukaan nuori ei voisi itse päättää haluaako hän säästää asuntoa varten vai ei, vaan summa menisi asuntotilille automaattisesti.

Pääjohtaja Syrjänen perusteli ehdotustaan nuorten vaikealla asuntopulalla.

Enso osakkaaksi paperitehtaaseen Neuvostoliittoon

Valtionyhtiö Enso-Gutzeit aikoo perustaa yhdessä Neuvostoliittolaisen osapuolen kanssa paperitehtaan Neuvosto-Karjalaan.

Asiasta sovittiin alustavasti varapääministeri Vladimir Kamentsevin Suomen vierailulla. Kyseessä tulee olemaan 200,000 tonnia sanomalehtipaperia vuodessa valmistava tehdas Laskelään lähelle Sortavalaan.

Enso olisi tehdashankkeessa vähemmistöosakas. Kyseessä olisi myös ensimmäinen kerta, kun länsimainen puunjalostaja osallistuisi kemiallisen metsäteollisuuden yhteisyritykseen Neuvostoliitossa.

Naisjärjestöille yhteisjärjestö

Kaksitoista Suomessa toimivaa naisjärjestöä ovat perustaneet Naisjärjestöt yhteistyössä nimisen yhteistyöjärjestön.

Uusi yhteistyöjärjestö on rekisteröimätön ja sen tarkoituksena on mm. vahvistaa naisten asemaa ulkopoliitikassa, lisätä naisten edustusta YK-valtuuskunnissa sekä saada ulkoministeriön erityinen naisneuvosto.

Myöhemmin yhteistyöjärjestö saattaa keskittyä myös kotimaisiin tasa-arvokysymyksiin. Yhteistyöjärjestöön kuuluvat mm. kaikkien poliittisten puolueiden naisjärjestöt.

Kunnallisvaaleissa 63,000 ehdokasta

Lokakuun kunnallisvaaleissa tulee olemaan yhteensä 63,000 ehdokasta. Sosiaalidemokraateilla, maaseudun puolueella, kommunisteilla sekä pikkupuolueilla on hieman vähemmän ehdokkaita kuin viime kunnallisvaaleissa, mutta keskustalla ja kokoomuksella on hieman enemmän.

Eniten ehdokasmääriään on kasvattanut sitoutumattomat ryhmät.

Kaikkiaan valtuustopaikkoja on jaossa 12,600 eli vain joka viides ehdokas voi tulla valituksi.

Kirjallisuudelle uusi tukimuoto

Suomessa aletaan ensi vuoden alusta kokeilla uutta teoskohtaista tukimuotoa.

Opetusministeriön kansliapäällikkö Jaakko Numminen mainitsi esimerkkeinä kansallisen kulttuurin perusteokset, yksittäiset kotimaiset kirjahankkeet sekä eurooppalaisen kirjallisuuden käännökset, jotka eivät pääse alkuun ilman julkista tukea.

Kirjatuen jakamisen hoitaa käytännössä Suomen kirjasaatio, joka on opetusministeriön ja Suomen kustannusyhdistyksen yhteiselin.

Neste Pohjanmerelle

valtionyhtiö Neste on ostanut itselleen osakkuuden birttiläisestä Sovereign Oil & Gas-yhtiöstä.

Neste osti yhtiöstä 14,9 prosentin osakkuuden, mutta birttilehdet ovat veikkailleet, että Nesteen tarkoituksena olisi myöhemmin hankkia yhtiön koko osakekanta. Neste sanoo ostaneensa osakkuuden sijoitusmielessä.

Neste on jo kauan pyrkinyt nostamaan panostaan Pohjanmeren öljynetsinnässä ja tuotannossa. Neste on ollut mukana pohjanmerellä jo vuodesta 1972, mutta sen osuus on ollut pieni.

Rakuunoiden siirto tutkitaan uudelleen

Puolustusvoimien komentaja kenraali Jaakko Valtanen on määrännyt pääesikunnan tutkimaan vielä kerran rakuunoiden mahdollisen siirron Lappeenrannassa.

Aikaisemmin puolustusministeriö päätti siirtää rakuunapataljoonan Lappeenrannasta Mikkeliin tammikuussa 1990.

Keskiviikkoisinkin pasikittava töitä

Eduskunnan työskentelyä aiotaan tehostaa. Eduskunnan puhemies **Matti Ahde** haluaa, että kansanedustajilla olisi keskiviikkoisinkin mahdollisuus paistaa töitä tiiviisti.

Kaiken kaikkiaan Ahde arvelee, että syysistuntokaudesta tulee yksi työteliäimmistä eduskunnan historiasa.

Ahteen johtama työryhmä aikoo syksyn mittaan ehdottaa täysremonttia valiokuntalaitokselle. Valiokuntien tehtäväjako ja nimikkeistö ei ole ajan tasalla, Ahde arvioi äskettäisessä lehtihaastattelussa.

Valiokuntien tehtäviä tasamalla keskiviikosta tulee kaikille kansanedustajille tehokas työpäivä. Päivä on perinteisesti käytetty valiokuntatyöskentelyyn.

Budjetti valmiiksi ennen joulua

Ahde arvioi, että syysistuntokaudesta tulee yksi työntäyteisimmistä eduskunnan historiassa. Kansanedustajia työllistävät muun muassa kymmenet verolait. Ne käsitellään budjetin yhteydessä.

Työn suuren määrän vuoksi Ahde pitää tärkeänä, että budjetin kimppuun käydään välitöistä.

Samasta syystä Ahde on esittänyt, että eduskunta ei pitäisi normaalia viikon mitausta syyslomaansa.

Budjetti pyritään käsittelemään 16. joulukuuta mennessä.

Puheenvuorot lyhenevät

Tiedonkulkua eduskunnan ja hallituksen välillä parannetaan säännöllisillä kyselytunneilla. Tarkoitus on, että hallitus pääministerin johdolla vastaa joka toinen torstai eduskunnalle suurista poliittisista kysymyksistä.

Eduskunnan työskentely alkoi viime viikolla, jolloin hallituksen budjettiesitys julkistettiin.

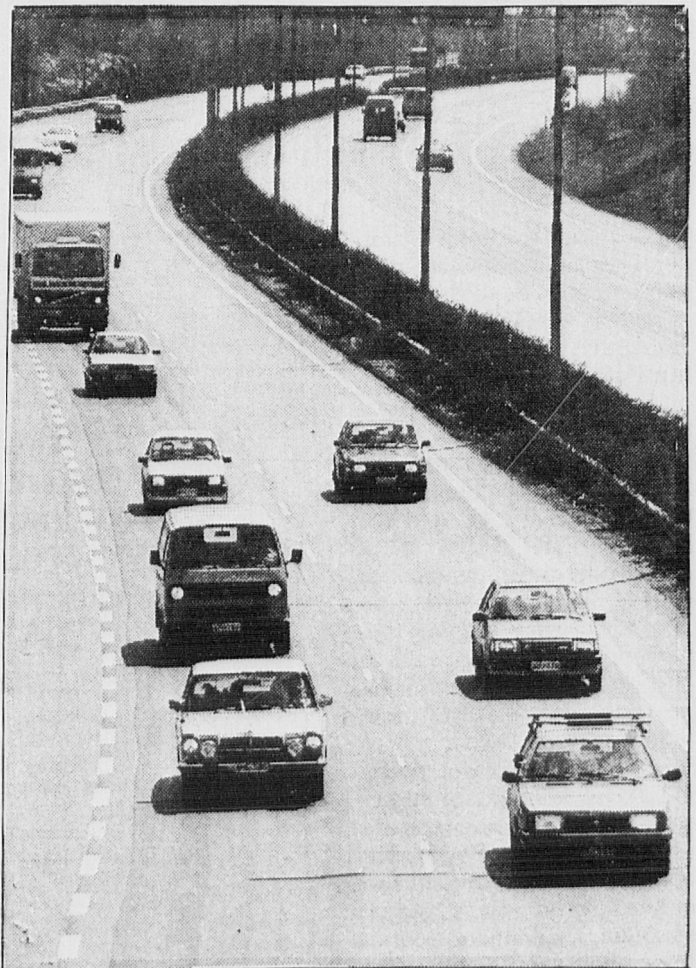
Puheenvuorot eduskunnassa lyhenevät. Ryhmäpuheenvuoron käyttäjä, lakiesitystä selostava ministeri, valiokunnan mietinnön esittelijä ja välikysymysten ensimmäinen allekirjoittaja saavat puhua puoli tuntia. Yksittäisen kansanedustajan pitää selvittää asiansa vartissa.

Rikesakkoon korotus

Viisi vuotta käytössä ollut rikesakkomaksu aiotaan korottaa. Nykyinen maksu 150 markkaa ei ole oikeusministeriön mukaan tarpeeksi suuri, vaan on jopa lisännyt ylinopeusrikkomuksia.

Rikesakkoa on ehdotettu korotettavaksi 400 markkaa, jolloin myös päiväsaakkojärjestelmään tulisi muutoksia.

Rikesakkoja ylinopeudesta on jaettu vuosittain noin 50 000 kappaletta.

Ylinopeuksien rangaistukset ovat kiristymässä.

* Celebrating our 25th Anniversary *

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS

FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

**NEW YORK \$525 • SEATTLE \$625
LOS ANGELES \$725 • MONTREAL \$645***

* RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

**MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM
ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA**

**SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY
FOR RESERVATIONS CONTACT:**

TRAVEL

SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989

800 223-0567

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI KULMILTA

Disneyland menossa Unkariin

Itä-Euroopan maissa myllertävä uudistuspolitiikka ei tunne raroja. Viimeksi tästä saatiin todisteita Unkarissa, joka on ensimmäisenä kummunistisena valtiona suunnittelemassa oman Disneylandin perustamista.

Unkarin tuore pääministeri Karoly Grosz vieraili äskettäin Yhdysvalloissa. Matkan yhteydessä hänelle tarjoutui tilaisuus tutustua myös Kaliforniassa sijaitsevaan alkuperäiseen Disneylandiin.

Grosz innostui näkemästään siinä määrin, että ilmoitti heti kotiin palattuaan haluavansa samanlaisen huvipuiston Budapestiin.

Tanskalaiset syövät maailman vaarallisimmin

Tanskassa julkistetun selvityksen mukaan tanskalaisilla on maailman epäterveellisimmät elämäntavat. He kuluttavat voita, sokeria ja alkoholia enemmän kuin muut.

Myös muut Pohjoismaat Islantia lukuunottamatta pitävät hallussaan kärkisijoja.

Kymmenen kärjessä -listalla komeilevat Pohjoismaiden lisäksi Japani, Australia, Yhdysvallat, Hollanti, Länsi-Saksa ja Englanti.

Suomelle Tanska häviää vain voion kulutuksessa. Vuosittain Suomessa syödään keskimäärin 12,2 kiloa voita asukasta kohti, kun Tanskassa vastaava määrä on 7,8 kiloa.

'Säpo suojaasi Palmea huonosti'

TUKHOLMA, Ruotsi - Ruotsin turvallisuuspoliisia (Säpo) kohtaan on esitetty kovaa kritiikkiä. Arvostelijoiden mukaan Säpo laiminlöi pääministeri Palmeen kohdistuneiden murhauksten tutkimista.

Pääministeri Ingvar Carlsson ilmoitti asettavansa erityistutkijan käynnistämään uuden tutkimuksen erästä Säpon raportista. Raportista ilmeni, että turvallisuuspoliisi oli saanut Palmea koskevan tappouhkauksen hieman ennen murhailtaa. Uhkauksen antoi raportin mukaan kurdien äärijärjestö Kurdistanin työväenpuolue (PKK).

Nyt saadut uudet tiedot muuttavat dramaattisesti kuvaa Palmeen kohdistuneista uhkauksista. Jos tiedot ovat oikeita, Palmen olisi ilman muuta pitänyt saada erityis-suojelua, ulkoministeri Sten Andersson sanoi Ruotsin televisiossa.

Ennätysmäärä katastrofeja maailmalla viime vuonna

Maailmalla sattui viime vuonna enemmän suuronnettomuuksia ja katastrofeja kuin kertaakaan aiemmin liki 30 vuotta sitten alkaneen tilastoinnin aikana. Suuronnettomuuksia oli lähes 300, ja ne vaativat 17,500 ihmisen hengen, kerrotaan Vakuutusyhtiöiden tiedotuskeskuksesta. Vakuutusyhtiöille onnettomuudet aiheuttivat ennätysmaiset 5,3 miljonaan Yhdysvaltain dollarin korvausvaatimukset.

Noin joka kolmas viime vuonna sattunut suuronnettomuus oli luonnon aiheuttama. Vahinkojen määrää lisäsi se, että viimevuotiset luonnonkatastrofit olivat aiempaa tuhoisampia. Eniten kuolonuhreja vaati Ecuadorissa maaliskuussa sattunut maanjäristys, joka surmasi ainakin 1,000 ihmistä ja jätti kodittomaksi 150,000.

Myös Euroopassa viime vuonna sattuneiden luonnonkatastrofien määrä peräti kaksinkertaistui edellisvuodesta. Euroopan osuutta nostivat lokakuun myrskyt Etelä-Englan-

nissa ja Ranskassa sekä tulvat Alpeilla heinä-elokuussa.

Myös ilmassa ja merellä synkkä vuosi

Lentoliikenteessä sattui viime vuonna 26 suuronnettomuutta. Lukumäärä lisääntyi vain kahdella edellisvuodesta, mutta onnettomuuksien aiheuttamat vakuutuskorvaukset kohosivat rajut 181 prosenttia.

Korvausten kasvu johtuu pääasiassa kuudesta vakavasta lento-onnettomuudesta Yhdysvalloissa. Yhdysvaltain ilmailuhistorian toiseksi suurimassa onnettomuudessa Northwest Airlinesin kone syöksyi maahan heti nousun jälkeen ja vaati 153 kuolonuhria.

Vesiliikenteessä sattui 41 suuronnettomuutta. Suurin niistä oli Dona Paz -lautan ja öljytankkeri Victorin törmäys joulukuussa Flippiinien eteläpuolella. Törmäys vaati aina-

kin 1,500 ihmisen hengen.

Kaikki onnettomuusluvut perustuvat monikansallisen Swiss Re -jälleenvakuutusyhtiön keräämiin tietoihin. Onnettomuudet on luokiteltu

suuronnettomuuksiksi, jos niissä on menehtynyt yli 20 ihmistä tai jos aineelliset vahingot ovat kohonneet 17,4 miljoonaan Yhdysvaltain dollariin.

Nälkä uhkaa Bangladeshia

Bangladeshia koetteleva tuhotulva on alkanut hiljalleen hellittää otettaan. Vedenpinnan lasku ei kuitenkaan tuo helpotusta avustustyöntekijöille, jotka pyrkivät pitämään kurissa tuhansien ihmisten henkeä uhkaavat kulkutaudit.

Kulkutautien lisäksi maan väestöä uhkaa jättimäinen nälänhätä, sillä elintarvikevarastot ovat jo tyhjentymässä, eikä uutta elintarvikeapua saatane uhanalaisille alueille riittävän nopeasti.

Pahimmat monsuunitulvat miesmuistiin ovat vaatineet Bangladeshin viranomaisten virallisten lukujen mukaan yli 800 ihmisen hengen. Epävirellisissä arvioissa puhutaan jo yli 1,500 kuolleesta.

Luvuton ulkomaisen elintarvikeavun saaminen pääkaupunkiin ei kuitenkaan ratkaise hädänalaisympäristöjen ongelmia, sillä pääkaupunki on edelleen eristyksissä muusta maasta tulvan tuhattua rauta- ja maanteitä.

Puolet kuuden miljoonan asukkaan Daccastakin on muuttunut kuin valtavaksi avoviemäriksi, ja ihmiset ostavat epätoivoisesti ruokaa yhä harvemmista avoinna olevista kaupoista.

YK:n alainen Maailman elintarvikeohjelma WFP ilmoitti torstaina lähettävänsä lähes 220,000 tonnia elintarvikkeita Bangladeshin tulvan uhreille.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350 (in New York City, call 718-657-7700; in Los Angeles 213-655-8600).

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS

THE AIRLINE OF SCANDINAVIA